

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 220 Ft

XXV. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

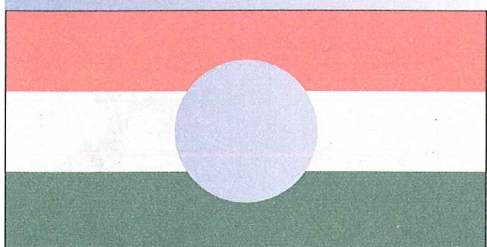
2018. október

A tartalomból:

4. Sikeres az inaktívok bevonása
6. Hívás a szeretetre
8. Kereskedők, iparosok Gyomán, a 19. század közepén
11. Magyarország termálvizei és gyógyfürdői - II. rész
14. Mozgáskotta fejleszt a gyerekeket a gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskolában

17. Az Aradi vértanúkra és 1956 hőseire emlékezünk...

20. Képek a tornyai búcsúról

Vaszkó Irénre, az endrődi szőtteskultúra megmentőjére emlékeztünk

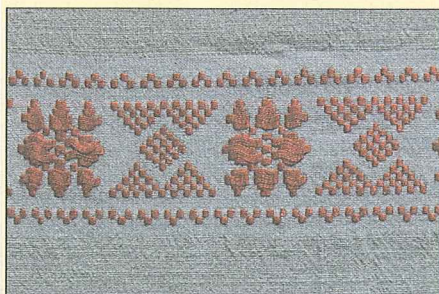

Augusztus 28-án, a Gyomaendrődi Nyári Egyetem első napján az endrődi szőttesekből nyílt kiállítás a Szent Antal Népház földszinti termében. A kiállítással a tavalyi évben elhunyt Vaszkó Irén előtt tisztelegtünk, aki az endrődi szőtteskultúrát megmentette az utókor számára.

Irénke néni a csudaballai pusztán nőtt fel, a pásztorok és a tanyasi emberek között. Már gyermekkorában élvezettel hallgatta a felnőttek történeteit a táltsokról és a garabonciás diákokról. Később ez a néprajzi érdeklődés tudatos néprajzi gyűjtővé tette. Endrőd gazdag paraszti hagyományait, archaikus népi vallásosságának emlékeit és a csodálatos szőtteseket alapos gyűjtőmunkával tárta fel és tette közzé. Fontosnak tartotta átadni tanítványainak ezt a tudást, ezért a tájházban sajátos múzeumi órákat tartott. Akkor még a múzeumpedagógiáról nem lehetett hallani, de Vaszkó Irén már látlatvezetésein eredményesen alkalmazta a módszert. A nehéz anyagi körülmények, a hatalom szorító

közege ellenére Vaszkó Irén bátran gyűjtötte a vallási tárgyakat és népszokásokat. Az ateista demagógia elől a tájházba menekítette Endrőd archaikus hagyományait, tárgyait. Néprajzi gyűjtőmunkájának egyik központi programja volt a kenderfeldolgozás, a fonás és szövés endrődi sajátosságainak összegyűjtése. Közel háromszáz háziszőttest gyűjtött össze és két alkalommal kiállításon mutatta be a nagyközönségnek. A szőtteseket minta és a használat szerint osztályozta, a minták archaikus elnevezéseit pontosan rögzítette. Sajnos csak kevés írása, dolgozata jelent meg, gyűjtéseit spirálfüzetek őrzik. Munkássága nem kapott megfelelő publicitást, és sajnálatos, hogy a mindenkinek segítő Irénke néni alig említik a helytörténeti dolgozatokban.

Emlékezzünk kegyelettel Vaszkó Irénre és arra a sok névtelen endrődi asszonyra, akiknek keze munkája nyomán megszülettek ezek az egyedi és különleges értéket képviselő szőttesek.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hírei

Gimnáziumi egység Becsöngettek...

Iskolánk ünnepélyes tanévnyitó Veni Sancte szentmiséjére 2018. szeptember 3-án 9 órakor került sor az endrődi Szent Imre Katolikus Templomban. Immár hagyományosan az általános iskolás diákjainkkal és pedagógusaikkal közösen veszünk részt ezen az eseményen. A 2018/19-es tanévet több mint ötven kilencedikes tanuló kezdte meg, köztük tizenkét diák intézményünk általános iskolájából érkezett. „Fecskeinket” a felsőbb évesek örömmel fogadták, nagy lendülettel kezdtek neki a fecskéhét szervezésének osztályfőnökeik, Tóthné Stibán Erika (12. A) és Lakatos Tibor (12. B) segítségével.

Az idei tanév érdekes és egyben izgalmas kezdetet ígér, hiszen néhány hónapon keresztül „együtt lakunk” a helyi Kis Bálint Általános Iskola hetedikes és nyolcadikos tanulóival, tanáraival. Iskolánk ad helyet ugyanis számukra az intézményüket érintő felújítási munkák idejére. A két iskola közötti hatékony együttműködés ez idő alatt Gyomaendrőd Város Önkormányzatának támogatásával valósul meg. Minden kedves résztvevő türelmes és segítő közreműködését ezúttal szeretnénk megköszönni.

Fecskék hava

9A osztály

Gimnáziumunkban szeptember és október hagyományosan a fecskék hava, ekkor kerül sor kilencedikesekünk avatására. Mindig nagyon jó hangulatban telnek az előkészületek: a végzős évfolyamok osztályfőnökeikkel együtt újabb és újabb izgalmas feladatokat találnak ki a „kicsik” számára, melyeket aztán a Fecskéhét alkalmával az iskola többi tanulója, munkatársai előtt elvégeznek, bemutatnak. Az idei tanévben ismét két kilencedikes osztályunk kápráztathatta el ügyességével, összefogásával, kreativitásával a „nagyobbakat”, hogy végül az esküt letéve hivatalosan is „szentgellértés” diákokká válhassanak. A hét minden napján megfelelő felszerelésben kellett megjeleniük, a szünetekben ügyességi feladatokat oldottak meg, végzősöket dicsőítő beszédet alkottak, egy előre megadott zeneszámra koreográfiát készítettek, ez utóbbiakat a Fecskéhét zárónapján mutatták be. Idén is a Szent Gellért nap tiszteletére

9B osztály

tartott mise után került sor a rendezvényre, a Városi Sportcsarnokban.

Diákönkormányzatunk évről évre igyekszik színesíteni a diákeletet iskolánkban, ezért rendezték meg idén is a tavaly hagyományteremtő szándékkal bevezetett „Fecske-pikniket”. Ezen a délutánon is társasjáték, üdítő várta az érdeklődőket, valamint a diákok-tanárok-szülők jóvoltából finomabbnál finomabb sütik fokozták a jó hangulatot.

Itthon maradt a vándorszerleg

A tavalyi tanévben iskolánk kezdeményezésére indult útnak a Szent Gellért Labdarúgó Torna vándorkupája, melyet évente ősszel egy-egy győztes csapat vehet át a Szeged-Csanád Egyházmegye középiskolái közül. A Városi Sportcsarnokban rendezett második futsal kupán gimnáziumunk csapata mellett még két gyulai középiskola vett részt a küzdelmekben: a Karácsonyi János Katolikus Gimnázium és a Göndöcs Benedek Középiskola. A sorsolást követően körmérkőzéses rendszerben zajlottak a mérkőzések, melynek végén a kupát a tavalyi nyertes Göndöcs-csappattól átvéve a mieink nyerték el, így a kupa évig biztosan itthon marad.

Képviselő- testületünk augusztusi ülésén döntött arról, hogy az orvosi ügyelet feladatellátáshoz pluszforrást biztosítunk. A tevékenység ellátására kiírt közbeszerzési eljárás során láttuk, hogy az ügyeleti rendszer jelen formájában nem tartható fenn. A jelenleg is szolgáltatást nyújtó Békés Medical Nonprofit Kft.-vel kezdeményezzük a szerződés hosszabbítását erre az évre. Ez alatt az időszak alatt, olyan rendszert szeretnénk kidolgozni, amely a lakosság érdekeit szolgálja. Jelen pillanatban azt látjuk, hogy nagyon sok hiányosság van az ellátásban. Ahhoz, hogy a gyomaendrődi lakosok megfelelő ellátást kapjanak, magasabb összegű támogatást is kell biztosítanunk. Erre készen áll a testület, de olyan szolgáltatási szerződést szeretnénk kötni, olyan szolgáltatóval, amely nagyobb felelősség vállalást és magasabb ellátási színvonalat biztosít.

Gazdasági társaságaink féléves beszámolója alapján kiderült, hogy időarányosan tartják azokat a mutatókat, amelyek az eltelt időszakra megfelelnek. Év végére egyik gazdasági társaságunk sem lesz veszteséges. A fürdő bevételei a június-júliusi rosszabb időjárás miatt elmaradtak az elvárttól. A 17 millió forintos, ez évi többletforrás, várhatóan nem lesz elegendő. Elfogadtuk azt a beszámolót, amely a Gyomaközség Nonprofit Kft-t és a szemétszállítást érinti. Lényege, hogy hogyan alakul a hulladékszállítás, illetve a Gyomaközség Nonprofit Kft. sorsa 2018. október elseje után.

Településünk, ahogy minden Békés megyei település, csatlakozott a Dareh Önkormányzati Társuláshoz, amely a Békés megyei települések összefogásával megalakított hulladékgyűjtési rendszer. Az idei évben fogadták el a csatlakozásunkat, a hulladék-szállításunkért a Dareh Bázis Zrt. felel. A feladat ellátását alvállalkozókkal végzi. A megye tíz körzetéből kilencben a Global Refuse Nonprofit Kft. nyerte el a feladatot, Gyomaendrődön is. Megszűnik a Gyomaközség Nonprofit Kft. tevékenysége, emiatt a kft további működése is kérdésessé válik. Eredményes tárgyalásokat folytattunk a nyertes ajánlattevővel, aki átveszi a Gyomaközség Kft. dolgozóit. Minden munkavállaló elfogadta az új kft által kínált feltételeket, amelyek jobbakként, mint amit mi tudtunk nekik adni. Az új alvállalkozó azokat az eszközöket, amelyeket jelen pillanatban gyűjtésre, szállításra használunk, megvásárolja, vagy bérelni fogja. Ígéretet tettek arra, hogy fejlesztik a gépparkot, a szolgáltatásokat. Bízom abban, hogy a gyomaendrődi lakosok a váltásból csak annyit fognak észrevenni, hogy jobb lesz a szolgáltatás.

Támogatjuk a Rózahegyi Kálmán Általános Iskola felújítási kérelmét. A tankerület nyertes, EFOP-os pályázatát egészítjük ki. Támogatjuk, hogy olyan udvart használhassanak a diákok, amely biztonságos és esztétikailag is megfelelő. A kb. két és félmillió forintos fejlesztésben ezen kívül szerepel még tantermek padozatának a felcsiszolása, illetve lakozása is. A Varga Lajos Sportcsarnok mellett szociális helyiséget alakítunk ki. A hozzáépítéssel megvalósulhat egy olyan szociális helyiség, amely kulturált körülményeket biztosít a nagyrendezvények, valamint a ligeti rendezvények látogatói számára anélkül, hogy a sportcsarnokot ki kellene nyitni. A kivitelezést a Szabadság-tér felújításával párhuzamosan valósítjuk meg.

Az Alföldvíz Zrt. a tulajdonunkban lévő vízhálózat használatáért bérleti díjat fizet. Ezt a díjat mindig visszaforgatjuk a hálózat rekonstrukciójára. Testületünk döntött arról, hogy a Szabadság-téren valósuljon meg rekonstrukció. Így a következő évben megvalósul a Zöld Város projekttel párhuzamosan, vagy azt megelőzően ezek a rekonstrukciós munkák megvalósulnak. A másik nagyobb volumenű beruházás az endrődi városrészen, a Selyem út, illetve a Mirhói út alatt húzódó csatornavezeték felújítása, illetve bélelé-

se lesz. A majdnem tizenötmillió forintos beruházással megszüntethet a rengeteg csatorna és útbeszakadás a Selyem úton. A döntés eredményeként, a béleletlenül maradt 360 méternyi szakaszból 290 méter bélelése valósul meg. A beruházást az Alföldvíz Zrt. fogja koordinálni.

Testületünk döntött arról, hogy kiegészíti az öregségi utak felújítására szánt forrást. A lezárult közbeszerzési eljárás során kapott ajánlatokból kiderült, hogy önerő biztosítására van szükség. Ezzel a döntéssel lehetőség nyílt arra, hogy ebben az évben megvalósulhasson az összes öregségi út felújítása, rekonstrukciója. Korábban döntöttünk már út- és parkoló-építésekről. Folyamatban vannak, vagy már meg is valósultak azok a munkák, amelyek nem engedélykötelesek. A többihez elkészültek a tervek, megjötték az engedélyek, bekértük az ajánlatokat. Itt is látszik, hogy többletforrást kell biztosítanunk. A megvalósulás érdekében hétmillió forintos kerettel megemeltük a rendelkezésre álló összeget. Ennek eredményeként elkészül az Orgona, a Kenderázta utcában, az Október 6. lakótelepen az utépités. Megvalósul a Kossuth úti óvoda előtt a parkoló, illetve a Pikó Béla utcában, az orvosi rendelő előtt, több férőhelyes parkoló épül. A kivitelezésre várhatóan októberben kerül sor.

Szeptember első hétfőjén volt a megyenap Békéscsabán. A Békés megyei Önkormányzat átadta az elismerő okleveleket, amelyeket a Megyei Értéktárba történő felvétel kapcsán kapnak az önkormányzatok, felterjesztők és felterjesztettek. Gyomaendrődről két érték került be 2017-ben a Megyei Értéktárba: a Körösmenti Néptáncgyűttes és a Knerek szellemi öröksége Gyomán és az egyetemes kultúrában. Az ötvenéves múltra visszatekintő táncgyűttes méltán kapta meg a rangos elismerést, büszkének vagyunk rájuk! Nagy büszkeséggel töltött el minket, hogy a Békés Megyei Önkormányzat, illetve a Békés Megyei Értéktár nemcsak fölvetette a Knerek szellemi hagyatékát, örökségét, hanem továbbterjesztette a Nemzeti Értéktárba való felvételre. Remélhetőleg ez is megvalósul, tovább örizve a Knerek szellemi hagyatékának jelentőségét, tovább növelve városunk hírnevét.

Érettségi vizsgájuk 45. évfordulóját ünnepelte a helyi gimnázium és szakközépiskola 1973-ban végzett 4. c osztálya

Hátsó sor balról jobbra: Ónodi Mihály, Opra Zoltán, Gyalog Irén, Koloh Elek, Mészáros Margit Jenei István, Oravecz Ferenc Középen: Gyalog László, Szcenci Teréz, Nagy Etelka, Bíró Mária Elöl: Németh Mária, Takács Ida Forgács Éva

Békés Megyei Kormányhivatal Gyomaendrődi Járási Hivatal közleményei

További hírek és információk: www.bekesijarasok.hu Telefon: 66/581-320

Fontos tudnivalók a szarvasmarhatartóknak

Január 1-jétől a termeléshez kötött, átmeneti anyatehentartás támogatás igénybevételét szabályozó rendelet szerint már nem szükséges csatolni a benyújtandó dokumentumok mellékleteként, a szarvasmarha állomány hármas mentes státuszát igazoló hatósági állatorvosi igazolást.

Viszont a kérelem benyújtásának továbbra is feltétele az állatállomány gümőkör-, brucellózis- és leukózismentes állapota, így a hármas mentességnek a támogatási kérelem benyújtásakor továbbra is fenn kell állnia.

Ezt, - a rendelet értelmében - a hatósági állatorvos vagy a járási főállatorvos, vagyis az illetékes járási hivatal igazolja a támogatást megítélő hatóság megkeresésére. Amennyiben a kérelem benyújtása időpontjára vonatkozóan ezt a hármas mentes állapotot a járási hivatal nem tudja igazolni, a kérelmet a hatóság elutasítja.

Felhívjuk az állattartók figyelmét, hogy a szarvasmarha állomány előírt ellenőrző vizsgálatait, különös tekintettel az éves TBC vizsgálatokra, időben végeztessék el az állatorvosukkal. A támogatási igényük kedvező elbírálása érdekében, a jövőben legyenek figyelemmel arra, hogy a kérelem benyújtásának napjára vonatkozóan a hármas mentes állapotot az illetékes járási hivatal igazolni tudja.

Sikeres az inaktív bevonása

A Gyomaendrődi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya – leginkább az uniós programok keretében – egyre növekvő sikerrel vonja be, regisztrálja azon inaktív személyeket, akik korábban nem dolgoztak vagy nem szerepeltek az álláskereső nyilvántartásában.

Az európai uniós programok lehetőséget biztosítanak arra, sőt kifejezetten elvárás, hogy a korábban nem regisztrált álláskereső – az úgynevezett inaktív – is kaphassanak munkaerőpiaci szolgáltatást vagy akár képzési, foglalkoztatási támogatást is.

A térségben is jelentősen megnövekedett a munkaerőigény a

korábbi évekhez képest. A vállalkozások egyre több munkavállalót szeretnének foglalkoztatni, ugyanakkor csökkent azon álláskeresők száma, akik potenciális munkavállalók lehetnének. A közfoglalkoztatottak „visszavezetése” az elsődleges munkaerőpiacra fokozottan előtérbe került. Ennek köszönhetően a Gyomaendrődi járás területén az esztendő első hét hónapjában már több mint 180 személy került ki a közfoglalkoztatás rendszeréből. Közülük 102 személy pedig az elsődleges munkaerőpiacon, a versenyszférában helyezkedett el.

A foglalkoztatási osztály a leendő munkavállalók számára tanácsokat ad, de segít az önéletrajzok elkészítésében is. Ugyanakkor igyekeznek feltárni minden munkavállalást akadályozó tényezőt, hogy ezekre sikerüljön megoldást találni. Nagy előnyt jelent, hogy a képzések ingyenesek és akár helyben is végezhetők. A munkaadók számára kedvező bér- és járuléktámogatási konstrukciók segítik az ügyfelek munkába állítását.

Vidra Mentőcsoport: gyakorlat és bevetés szeptemberben

A Vidra Önkéntes Járási Mentőcsoport Egyesület tagjai szeptemberben sem ültek ölbe tett kézzel. Pályázati siker, gyakorlat és éles bevetés egyaránt színesítette a hétköznapiakat.

Szeptember elején a Békés Megyei Önkormányzattól elnyert 40 ezer forint támogatás felhasználásával a mentőcsoport szerszámöveket és a hozzájuk való szerszámokat (szöghúzó kalapács, kombinált fogó) szerzett be a műszaki mentő egység felszerelése érdekében.

Hunya Község Önkormányzatától 70 ezer forint, míg Gyomaendrőd Város Önkormányzatától két részletben 100 ezer forint támogatást nyert a mentőcsoport. Ezen összegeket szintén tárgyi eszközök beszerzésére fordítják a közeljövőben.

Szeptember 2-án a mentőcsoport műszaki csoportja Dévaványán a Hajós úti óvoda területén egy veszélyessé vált fenyőfát vágott ki, így az óvodások továbbra is biztonságban játszhatnak az udvaron. Szeptember 9-én a Gyomaendrődi Rendőrség az egyesület és a helyi polgárőrség segítségét kérte egy eltűnt 12 éves fiú keresése érdekében, a mentőcsoport 12 tagja vett részt a keresésben. A fiú időközben sértetlenül előkerült.

A Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szeptember 14-15-én Mezőberényben tartotta a Körös-, a Dél-Békés-, a Gyulai-, a Körös-Kondor-, a Pelikán-, a Sárrét-, a Títán- és a Vidra járási mentőcsoportok, valamint a mezőberényi települési mentőcsoport összevont törzsvezetési és terepgyakorlatát, amelyen a Vidra Mentőcsoport nagy szerepet kapott. Szeptember végén pedig újabb örömteli hírre derült fény. Nevezetesen arra, hogy a személyi jövedelemadó civil szervezeteknek adható 1 százaléka felajánlásaiból több mint 160 ezer forintnyi összeget kapott idén az egyesület.

Köszönjük!

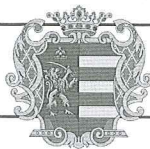
Pépelán Ferenc kántor úr szeptember 1-től a romániai Petrozsényban folytatja kántori munkáját. Köszönjük 11 éves gyomaendrődi szolgálatát! Kívánunk neki jó egészséget és sok sikert új munkahelyén!

Köszöntjük!

Szeptember 1-től a dévaványai **Jakus Tamás** az endrődi egyházközség új kántora. Kántor úr már többször helyettesített nálunk, így nem ismeretlen számunkra. Isten hozta közöttünk, eredményes munkát kívánunk neki!

Megyei híradó

Nagy siker és hatalmas érdeklődés a harmadik Megyenapon

A Békés Megyei Önkormányzat az előző évek sikerére alapozva ismét megszervezte a Megyenapot, amelyre szerte a megyéből érkeztek résztvevők és érdeklődők, de még határainkon túlról is köszönthettünk látogatókat. A rendezvény fővédnöke dr. Nagy István agrárminiszter, díszvendégeink Arad és Bihar megye volt. Az óriási érdeklődést jelezte, hogy a békéscsabai főtér zsúfolásig megtelt, egész nap hömpölygött a tömeg a sátrak, faházak között, de még a Jókai színház előtti területen is programok sora várta az érdeklődőket.

Hagyományainkhoz híven ezúttal is bemutatkoztak a megyei értéktárban szereplő értékek, valamint idén először a helyi értéktárak is felvonultatták kincseiket. A 30 települési értéktár mellett a szomszéd megyék (Bács-Kiskun, Hajdu-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok) is megismertették az érdeklődőkkel az értéktárjukban szereplő tételeket.

Idén is volt kézműves vásár és kistermelői piac, közel 80 megyei illetékességű kézműves és élelmiszertermelő portékáját láthatta a közönség. A megye nemzetiségei kulturális kincseit színpadi produkciók és kiállítások segítségével mutatták be, gasztronómiájukkal ételkóstolón ismerkedhetett az érdeklődő. A gyermekek külön kis birodalomban tölthették idejüket, ahol kézműves foglalkozások, kosárhinta, interaktív játszótér és héliumos léggömb várta őket, aki pedig teljesítette a „kézműves próbát”, a Hóvirág fagyizóban ingyen fagyalatozhatott. A katonai hagyományörzők és bemutatóik mellett a jelenkor „egyruhásai”: tartalékosok, határvadászok, készenléti rendőrök, a honvédség tagjai és a terrorelhárítók engednek bepillantást munkájukba, valamint a honvédség díszegysége tartott egy különleges bemutatót. Ebben az évben is értéktár okleveleket vettek át azok a polgármesterek és értéktár vezetők, akik településének helyi értéktárába az elmúlt évben új tételt regisztráltak. Díszoklevelet annak a nyolc értéknek a tulajdonosa és felterjesztője vett át, amelyek a megyei értéktárba kerültek tavaly óta. A múlt évi édes meglepetés ezúttal sem maradt el, délután vágta fel Zalai Mihály megyei elnök a vadcsereznyés csokitortát, amit ezer szerencsés kóstolhatott meg. A színpadi produkciók a népzene köré épültek, felléptek a megye táncsoportjai, a gyermekeket egy báb-színházi előadás, a Vitéz László várta, az esti táncház után pedig Ferenczi György és a Rackajam gondoskodott a jó hangulatról.

A szeptemberi megyegyűlésről

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének szeptemberi ülésén Simon István Tamás FIDESZ-KDNP frakcióvezető önálló képviselői indítványára határozati javaslatot fogadott el a Strasbourgban megszavazott Sargentini-jelentés kapcsán. A továbbiakban tájékoztatók hangzottak el munkaerőpiaci helyzetről, közúthálózati fejlesztésekről, valamint döntés született a Bursa Hungarica ösztöndíjrendszerhez történő 2019-es csatlakozásról.

Simon István Tamás határozati javaslata komoly vitát váltott ki a jelenlévő DK-s és Jobbikos képviselők, valamint a FIDESZ-KDNP frakció tagjai között. A FIDESZ-KDNP frakcióvezetője hangsúlyozta: kettős mércét alkalmaznak hazánkkal szemben. A közgyűlés egyhangú szavazással, melyben az ellenzéki képviselők nem vettek részt, az EU Parlament magyarországi ellenzéki képviselőit lemondásra szólította fel.

Az országos folyamatok alapján Békés megyében is javuló tendenciát mutat a foglalkoztatás és továbbra is csökken a munkanélküliség szintje, tájékoztatta a képviselőket Pántya Imre, a Békés Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztályának főosztályvezetője. Kiemelte, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2011 óta folyamatosan csökken, az akkori 34 ezer főről mára 11 ezer főre mérséklődött. A munkanélküliségi ráta a 2014-es 10,9%-ról 4,8 %-ra apadt, a foglalkoztatási arány pedig 48,4%-ról 57,7%-ra növekedett az elmúlt 4 évben.

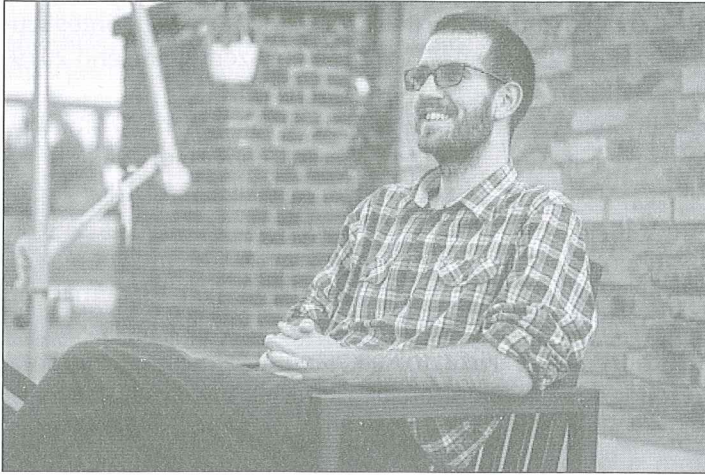
2018-ban mintegy 70 km-es szakaszon zajlik útfelújítás megszervezte, tájékoztatta a képviselőket Virág Mihály, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Békés megyei igazgatója. Hozzátette, hogy ezekre a munkálatokra a megyei önkormányzat által koordinált Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból 3,5 milliárd Ft, hazai forrásokból 3,4 milliárd Ft áll rendelkezésre, a fennmaradó részt pedig a Magyar Közút Nonprofit Zrt. saját forrásból végzi. Megemlítette, hogy az M44-es gyorsforgalmi út 2019 őszére tervezett átadását akadályozó tényező nem befolyásolja, illetve folyamatban van az M47-es gyorsforgalmi út döntéselőkészítő dokumentumainak kidolgozása.

Döntés született arról, hogy a Békés Megyei Önkormányzat 2019-ben is részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer lebonyolításában. A 2018. évi pályázati fordulóban 59 település 570 pályázó diákja kapott kiegészítő támogatást a megyei önkormányzattól.

Katolikus oldal

Hívás a szeretetre Kovács Zoltán újmisé

Kovács Zoltán diakónust a szegedi dómban szentelte pappá szeptember 8-án Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök, újmiséjét másnap tartotta szülővárosa, Mezőtúr katolikus templomában. „Meghívásunk a szeretetre szól.” A pap identitása szempontjából meghatározó, hogy minél inkább azonosuljon Krisztussal – vallja Kovács Zoltán. A jó papot a jó édesapához hasonlítja.

Akinek pályaválasztás előtt áll a gyermeke, az jól tudja, milyen kínzó a döntés. Egy évvel az érettségi előtt a mezőtúri Kovács Zoltán feltette a kérdést Istennek: Mit kezdjek az életemmel? Erősségei – a matematika és a fizika – alapján keresgélte a lehetséges hivatások között. Aztán egyszer vásárolt egy, a riói Jézus-szobrot ábrázoló, kétezer darabos kirakóst, hogy a munkában elmélyedve a lelkében is a helyére kerüljenek a puzzle-darabok.

És egy nap hirtelen felmerült benne a papi hivatás gondolata. Megriadt, mert úgy érezte, Isten valami unalmas, szomorú életre hívja ezzel. Csak a papokról alkotott akkori képe alapján tudott gondolkodni erről. Menekült a hívás elől. Hónapok teltek el a tagadásban, mígnem a harmadszori hívásra végre ki tudta mondani az igent. Ekkor béke töltötte el, és már nem arra figyelt, mi mindenről mond le, hanem hogy mire mondott igent. Még néhány hónap hátra volt a felvételiig. Zoltán várt, és az elhatározását nem támogató szüleivel szemben kitartóan képviselte a döntését: jelentkezik a szegedi szemináriumba. Kovács Zoltán idén szeptember 8-án állt a főpásztor elé, hogy pappá szenteljék.

Gyerekként nem volt idegen számára a templom, az édesanyja vasárnaponként elvitte misére. Ám a középiskolai évek alatt a világ eltávolította őt a hittől. Megtérését egy amerikai keresztény ifjúsági tábornak köszönhette. A fiatalok körében megtapasztalt élő hit élménye olyan erős hatással volt rá, hogy az addig parttalan bulizással töltött középiskolás élete nagy fordulatot vett. Elhagyott mindent, amit idegennek érzett a Jézusra figyelmes élettől. Ez nem jelentette azt, hogy kiszakadt volna a kortársai világából, de mindig tudta, hol a határ, mibe mehet bele tiszta lelkiismerettel. A táborban kapott egy Bibliát, s otthon olykor egész délutánokat töltött a Szentírás olvasásával és az olvasottak átélésével. A Szentírással való találkozás hatására élete egyre inkább átformálódott, és kezdett kialakulni benne az érett hit. Kezdte felfedezni a liturgia értékét is. „Megértettem: a szentmise nem arról szól, hogy elmondjuk a szöveget, Isten pedig bólogat a mennyből. Idővel a sajátommá váltak

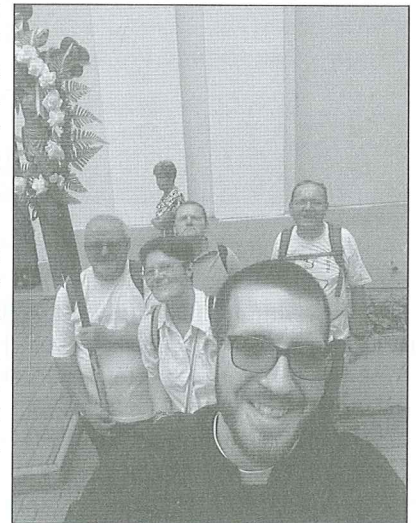
a liturgikus gyakorlatok, megéltem általuk a kapcsolatot Istennel.”

A szemináriumi évek során folytatódott ez a belső építkezés, amelynek középpontjában Krisztust állt. „Formálódott a gondolkodásom, az volt a célom, hogy egyre közelebb kerüljek ahhoz, akiről tanulok. Az Istennel együtt töltött idő papnövendékként egészen átszötte a hétköznapjainkat, és mindig új szempontot adott a fejlődéshez. Sokat köszönhetek ezeknek az éveknél, mert egyre inkább megismertem önmagamot és Istent. Rengeteget kaptam a közöségtől is.” A szegedi szemináriumban hangsúlyos szerep jutott a gyakorlati oktatásnak, és ennek nagy hasznát vették a növendékek. Hospitáltak, tanítottak az iskolában, hétfvégére és a nyár néhány hetére pedig bekapcsolódtak a plébániák életébe. Zoltán így sokféle közösséget megismerhetett az egyházmegyében. Eljutott számos faluba, városba. „Mindig nyitottan mentem mindenhová, azt kerestem, mit tanít nekem Isten az adott helyen. És mindenütt volt valami, amit be tudtam építeni a szolgálatomba, ami formáló erővel bírt számomra.” Egy új területet is felfedezett: megtanult gitározni, „kibontakoztatta zenei érzékét”. Zoltán nem idegenkedik a számára egészen új kezdeményezésektől sem. A lengyelországi ifjúsági világtalálkozóról például a közös tánc élményét is magával hozta.

Vallja, a pap identitása szempontjából meghatározó, hogy minél inkább azonosuljon Krisztussal, hogy mindig és mindenben őt helyezze az élete középpontjába. A jó papot a jó édesapához hasonlítja. „Ahogyan az apa áldozatosan és szeretettel neveli gyermekeit, úgy a pap mindenekfelett szereti Istent és Isten népét. „Meghívásunk a szeretetre szól.”

*Fotó: Merényi Zita
Trautwein Éva/Magyar
Kurír*

Az újmisére is többen érkeztek Gyomaendrődről, sőt egy maroknyi csapat gyalogosan zárandokolt el Mezőtúrra, hogy hálát adjanak Istennek az újmiséért.

Tornyai búcsú

Szeptember 14-én, a Szent Kereszt Felmagasztalásának ünnepén tartották az Arad megyei Tornya templomának búcsúünnepét. A határ túloldalán található falu templomát megtöltötték a helybéli és elszármazott hívek mellett a szomszédos Pécskáról, valamint a Gyomaendrődről és Hunyáról érkező zárandokok.

„Tornya volt már mezőváros és állt az eltűnés határán is, átélt fényes és sötét időszakokat, de az itteniek megkapaszkodtak a szent keresztben és nem veszítettek el hitüket” emelte ki szentbeszédében ft. Szilványi Zsolt temesvár-józsefvárosi plébános, főcelebráns. Megjegyezte, hogy a kereszt összeköt bennünket Istennel és egymással. „Isten fényében kell élnünk, és akkor van reményünk” – mondta többször is a búcsú főpapja

Király Árpád marosi főesperes, tornyai plébános és Szilványi Zsolt főcelebráns mellett 13 környékbeli és magyarországi pap koncelebrált az ünnepi szentmisén, amelyet megtiszteltek jelenlétükkel a tornyai román és szerb ortodox plébánosok is.

A búcsút agapé és beszélgetés zárta a plébánia udvarán, majd délután műsor és kirakodóvásár várta a búcsúsokat a templom előtti téren.

Képek a 20. oldalon!

Református krónika

„Legyetek az Igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat.”

(Jakab 1:22)

Jakab apostol az Igében figyelmeztette a levél címzettjeit és bennünket is, hogy bizony a keresztyén ember nem ülhet karba tett kézzel. Keresztyénként igenis fel kell vennünk a keresztyént nap, mint nap, és meg kell cselekednünk azt, amit Isten az Ő Igéjében tőlünk kér. Milyen jó, hogy a történelem során ezt nagyon sok keresztyén ember tudta és megélte. Milyen nagy öröm az is, hogy Károli Gáspár is tudta, hogy cselekednie kell, és lefordította a Bibliát. Mi pedig sokszor hallgatjuk Isten Igéjét hétről hétre, és sok esetben mégsem cselekedjük. Isten azonban ma is bíz ránk feladatokat. Ránk bízta, hogy családunkban is szolgáljunk. Hívogassuk szeretteinket a gyülekezetbe! Ne szégyelljünk Istenről beszélni akkor, amikor arra lehetőségünk van! Ha valaki megelőz bennünket a sorban, akkor ne háborodjunk fel, hanem szelíden szólítsuk meg embertársunkat. Ha ezeket megteszjük, akkor máris nem csak hallgatói vagyunk az Igének, hanem cselekvői is.

Ahhoz, hogy mi is meg tudjuk cselekedni az Igét, fel kell tennünk a kérdést magunknak, hogy nem vagyunk-e távol Isten Igéjétől? Attól a Kősziklától, mely a legnagyobb viharban is megáll. Sajnos sokan úgy vélik, hogy a Kőszikla, a Biblia nem tévedhetetlen. Gyakran hangoztatják, hogy emberek írták, ezért lehetnek benne hibák, de gondoljunk csak bele: Ha Isten nem emberi nyelven adta volna nekünk az Ő szavát, hanem mondjuk angyali nyelven, ki értené meg közölünk? Senki! Isten tudta, emberi nyelven kell az ember kezébe adni az Ő kijelentését, hogy az ember megértse azt. Éppen ezért tanítványokat használt fel arra, hogy az Ő szavát megírják, és azt az emberiség megérthesse. Így az ember tudja: mit vár tőle Teremtője. Sokan azonban azt mondják, hogy a kanonizálás során a Bibliából kivettek bizonyos könyveket. Ezért nem tudjuk biztosra venni az igazságot, hiszen a Biblia így hiányos. A legtöbb ember, aki ezzel vádolja a keresztyénséget, mégsem szokta elolvasni ezeket a könyveket, pedig a technikának köszönhetően ma már bárki számára hozzáférhetőek. Csak kell neki egy saját magának felállított elképzelés, amivel megnyugtathatja a lelkiismeretét, hogy miért nem szeretné az Istent követni. A kérdést azonban megközelíthetjük egy másik oldalról is. Gondoljunk csak bele: Az egész világmindenséget Isten teremtette. Aki megteremtette mindazt, amit látunk, éppen azt ne lett volna képes megakadályozni, hogy az Ő szavát manipulálják? Dehogyanem. A Heidelbergi káté 28. kérdésének a válaszában azt olvashatjuk, hogy „minden teremtmény annyira az Ő kezében van, hogy az Ő akarata nélkül sem tehet, de még csak meg sem mozdulhat.” Sőt, Isten tudta nélkül még egy hajszálnak sem eshet le. Ezért el kell fogadnunk, hogy Isten lelke vezette az embereket, akik megírták a Bibliát, és Isten lelke vezette Károli Gás-

párt is, amikor lefordította. Minket is vezet Isten lelke, de az a kérdés, hogy engedelmeskedünk-e Neki? Isten tökéletes. Sohasem téved! Ezért hisszük, hogy az Ő kijelentése, mivel az Ővé: tévedhetetlen.

Miért van az, hogy mégis sokan a Bibliában a hibát keresik, és nem a megoldást az életükre? Pontosan azért „Mert sokan vannak az elhívottak, de kevesen a választottak.” (Máté 22:14) Ez azt jelenti, hogy Isten sokakat elhívott, de nem fogadta el mindenki az Ő hívását. Mi elfogadtuk-e a meghívást? Ha igen, akkor mi sem maradhatunk tétlenek. Nekünk is ki kell nyilvánítanunk, hogy elhiszük, ami a 2Timóteus 3:16-ban van: „A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a fedésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre.”

Ebből a megbízható forrásból származó Igénk azt mondja, hogy „Legyetek az Igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat!” Tehát az Ige kimondja, hogy hallgassuk meg Isten Igéjét, s aztán cselekedjük meg azt. De miért kell meghallgatnunk az Igét? Azért, mert ezen keresztül szól hozzánk Isten. Kedves Olvasó! Hidd el, Istennek mindig van mondanivalója számadra is! Ma még szól hozzád Jézus, de ha nem akarod érteni, vagy engedetlen vagy a megértett szóval szemben, vagy már a keresztet sem jelent neked eleget, eljöhét az idő, amikor Isten nem szól hozzád többé. Mindnyájunk életében vannak pillanatok, amikor arra vágyunk, hogy most megvigasztaljon bennünket valaki. Talán már mi is kimondtuk, hogy „Uram! Most kérlek, vigasztalj meg, mert a szívem tele van keserűséggel! Uram! Kérlek, szólj hozzám!” Milyen nagy fájdalom az, amikor Isten nem szól. Tudjuk, hogy meghallgat bennünket, odafigyel ránk, de nem szól. A kananeusi asszonynak is át kellett ezt élnie. Ez az asszony bálványimádó volt. Jézus mégsem szidta le, nem mondta neki, hogy gyógyítsák meg a fiadat a bálványok. Ennél sokkal rosszabb történt. Jézus hallgatott. Meghallgatta az asszonyt, de nem tett semmit. Ezért a nehézségekben, amikor úgy érezzük, hogy Isten nem hallgat meg minket, nem figyel ránk és nem válaszol a kérdéseinkre, akkor vizsgáljuk meg magunkat: nincs-e valami a szívünkben, ami megelőzte Istent, és Nála fontosabb lett számunkra?

Miért szükséges az Igét megtartanunk? Miért nem elég azt csak hallgatni? Jézus azt mondta a János 14:21-ben, hogy „Aki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem.” Tehát úgy tudjuk kimutatni az Isten iránti szeretetünket, ha megtesszük, amire kér minket. Ezért kell az Igét nem csak hallgatni, hanem meg is cselekedni.

Lehetnek azonban olyan időszakok, amikor nagyon nehézé válik számunkra megcselekedni az Igét. Gondoljunk például Polykarposzra, aki szmirnai püspök volt a II. században. Polykarposzt a keresztyényüldözések alatt 166-ban, 90 éves korában elevenen megégették hitéért. Amikor a katonák elmentek, hogy elfogják, akkor

Polykarposz nem menekült el, hanem vendégül látta a katonákat. Adott nekik inni és enni. Amíg a katonák ettek, addig Polykarposz imádkozott mindenkéért. Tudta, hogy a halálba megy és mégis cselekvőjévé vált az Igének. Betartotta azt, ami a Zsidókhöz írt levél 13. fejezetének a második versében található: „A vendégszeretetről el ne felejtkeztek...” És az időt jól kihasználva imádkozott. Nem magáért, nem azért, hogy megmeneküljön, hanem másokért imádkozott. Cselekedete azóta is példaértékű a keresztyének számára.

Ha végiggondoljuk az életünket, akkor eszünkbe juthat: talán a mi életünkben is voltak pillanatok, amikor nehéz volt Isten Igéjét megcselekedni, amikor a nehézségek annyira a földre nyomtak, hogy már semmi erőnk sem maradt. Talán mi is megtapasztaltuk, hogy milyen az, amikor meggyötör bennünket az élet, amikor mosolygunk, de legbelül érezzük, hogy a szívünk tele van bánattal. Lehet talán, hogy most is egy lelki mélység keserít minket. Talán most sem látjuk, hogy hol van a kiút. Talán tele vagyunk fájdalommal és úgy érezzük, hogy már nincs erőnk az Igét megcselekedni. S ha ez így van, akkor Isten így szól hozzánk a János 8:51-ben: „Bizony, bizony mondom néktek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké.” Ez az Ige azért egy vigasztaló ígért, mert az a Személy, Aki még a halálban is mellénk tud állni, amikor senki más nem tud segíteni, az a Személy az életünket is a helyes mederbe tudja terelni, képes a halálból feltámasztani, és örök élettel megajándékozni bennünket. Éppen ezért, sose felejtjük el, hogy Isten keze kinyújtva marad felénk a szenvedésekben is. Ragadjuk meg és kapaszkodjunk bele megtartó kezébe! Milyen nagy öröm lesz, ha majd mi is elmondhatjuk: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” (Fil 4.13)

Talán sok alkalommal mi is mérlegetlünk. Azon gondolkodunk, hogy megéri-e az Igét megcselekedni. Sokszor könnyebb az Igével ellentétesen cselekedni. Mert például előnyhöz juthatunk, ha hazudunk. Vagy például egy társaságba akkor tudok beilleszkedni, ha káromolom az Urat. Isten megadja nekünk a választás lehetőségét. Vagy ellentétesen cselekszem az Igével és lehet, hogy előrébb jutok, vagy ki tudom mondani: „Uram! Én azt teszem, amit Te parancsolsz! Hagyom, hogy Te irányítsd az életemet.” Jézus ebben is jó példát adott elénk, mert engedelmes volt a halálig, mégpedig a kereszthalálig. Mi meddig tudunk engedelmeskedni? Addig, amíg kényelmes, amíg nem származik belőle konfliktus? Amíg nincsenek nehézségek az életben?

Az Ige figyelmeztet bennünket: ne csapjuk be magunkat azzal, hogy elég csak az Igét hétről-hétre meghallgatnunk. Ez még csak a kezdet. Az igazi feladat ezután következik. Ne csak hallgassuk az Igét, cselekedjük is meg!

*A személyes találkozás reményében
sok áldást kíván a kedves Olvasóra:*

*Wollner István
Református lelképásztor*

Örökségünk

Kereskedők, iparosok Gyomán a 19. század közepén

Békés vármegye törvényhatósága 1852-ben elrendelte a kereskedők és iparosok összeírását. A gyomaiakról készült kimutatás így szól:

„Az alább írott rovatok szerinti összeírása Gyoma városában létező kereskedő és iparosoknak.”

A rovatok pedig a következők: folyószám. – A kereskedő vagy iparos neve, minémű kereskedést vagy mesterséget folytat - Hány legénnyel, hány tanulóval – Mellyik kereskedési testületbe vagy Czehbe tartozik- Kereskedésétől vagy mesterségétől mennyi adót fizet frt.- krajcz.- Észrevételek.

1. Kramplics Lajos gyógyszerész 3 frt. személyi adót fizet. 2. Pikó Pál vaskereskedő Szarvas város céhbéli 4 frt. földbirtok utáni személyi adót fizet /Pikó Pál fia, mint a ref. vallású fiúk tanítója a nemzeti hejőpapi Pikó nemzetség itteni törzsöke/

3-6. izraelita vegyeskereskedést tulajdonlók: Klein Ignác, Grimm Sámuel, Klaus Mátyás, Adler Izráel, mindnyájan „jövedelmi adót” fizetnek 1 frt., 16 kr. 4 frt. 16 kr., 3 frt., 1 frt. 48. kr., összegben.

Következnek az iparosok, akik közül szinte mindnyájan kisebb-nagyobb földterületen gazdálkodik iparüzés mellett. 7. Turócsi János molnármester s a következő molnármesterek is a gyomai molnár céhbe tartoznak; 8., Izsó Sándor, 9. Bíró Sándor, 10. G. Fekete János, 11. Győri Bálint, 12. Kovács Sándor, 13. Fekete János, 14. Szombati Mihály, 15. Pap István, 16. Szabó Mihály, 17. Gulyás Mihály, 18. Sándor Mihály, 19. Pap Imre.

Az asztalosok gyomai céhbéliek: 20. Varga Imre, 21. Komádi István, 22. Bencsik Mihály, 23. Farkas Miklós. 24. Bencsik József, 25. Körmöndi István.

Lakatosok gyomai céhbéliek. 26. Marjai József, 27. Komáromi Miklós, 28. Rozsnyai Mihály, 29. Kocsis Dániel.

Ácsok is gyomai céhbéliek. Murányi Gergely 30. iparos, két legénnyel /segéddel/ dolgozik, 31. Gönczi János

Szabó mesterek gyomai céhben; 32., Kis András, 33. Diószegi János, két inással. 34. Ábrahám József, egy legénnyel, Akánczisz Ágoston, 36. Zettelmann Erneszt /Ernő/ 37. Török Sándor

Szűrszabók gyomai céhbéliek; 38. Dabis János, 39. Debreczenyi Kovács János, 40. Joannovics György, 41. Kovács Lajos

Szűcs mesterek gyomai céhbéliek; 42. Hrivnyák István /Gömör vármegyéből ideszármazott, idénősült evangélikus tót legény/ 43. Király János, 44. Putnoki József, 45. Józsik Sándor, 46. Gyenge Sándor, 47. Kertész András, 48. Hartvik György. 49. Tari Mihály, 50. Szabó Sándor, 51. Lada Mihály, 52. Léderer Péter, 53. Ifj. Király János, 54. Szabó Imre, 55. Tokaji János, 56. Sütő Dániel, 57. Vatai János, 58. Ifj. Józsik Sándor, 59. Izsó Imre, 60. Ifj. Putnoki József, 61. Fekete János, szinte mindegyike 1-2 inással, ifj. Király József 1 legénnyel Tokaji János 2 legénnyel.

20 fő szűcs mester mutatja, hogy a ruházkodáshoz akkoriban bundák, subák, ködmönök, mejjesek, kucsmák vitték a vezető szerepet.

Kovács mestereink is gyomai céhbéliek 16-an, inasokkal majd mindegyike.

62. Nemes Gálos Mihály, 63. Megyeri János, 64. Szombati István, 65. Tari József, 66. Tari Imre, 67. L., Szilágyi János, 68. Nyíri Bálint, 69. Kádár István, 70. Szombati Sándor, 71. Cs. Szabó Imre, 72. Nyíri András, 73. Zöld Péter, 74. Kató Sándor, 75. B., Marjai Mózes, 76. Zöld Jánosné egy legénnyel, egy inással viszi a mesterséget, 77. Zöld József.

Kerékgyártók gyomai céhbéliek; 78. Szántai Gergely, 79. Sárosi Bálint, 80. Szántai József, 81. Szendrei József, 82. Kriszt Mihály, 83. Szabó József, 84. Cs. Szabó Gábor

Csizmadiák népes serege 53 mester gyomai céhbéliek; 85. Juhász Istvan, 86. Szilágyi György, 87. Kis Ferenc, 88. Szilágyi István, 89. Horváth Mihály, 90. Bodon Péter, 91. Cs. Szabó Bálint, 92. Vincze Pál, 93. Orbán István, 94. R. Tóth István, 95., Szerető János, 96. Tandí János, 97. Tóth János, 98. Molnár János, 99. Király András, 100. G. Nagy Ferenc, 101. Diószegi Mihály, 102. Bodon Mihály, 103. Fűsűs István, 104. Faragó János, 105. Zöls Sándor, 106. Cseh Nagy István, 107. Deme Sándor, 108. Kéri István, 109. Kéri János, 110. Arany Ferenc, 111. Putnoki Sándor, 112. Izsó Mihály, 113. Ifj. Kiss Imre 114. Bogár Lajos, 115. Király Sándor, /unokája Ifj. Klirály Sándor kiváló cipész mester volt a Hősök útján/ 116. Erdei János, 117. Czeglédi Imre, 118. nemes komádi Kruchió István, 119. Finta Balázs, 120. Debreczeni Mihály, 121. Juhász József, 122. Hérik András, 123. Berényi József, 124. Ifj. Tóth István, 125. R. Nagy Ferenc, 126., Náduvvari Sándor, 127. G. Szabó Imre, 128. Csapó Péter, 129. Cs. Szabó Dávid /ükapám Csősz Szabó Mózes kisöccse/ 130. Ifj. Szerető János, 131. Hatvani János, 132. Nagy János, 133. Hegedűs Sámuel, 134. Kun István, 135. Cs. Szilágyi Sándor, 136. Kis Imre, 137. Varga János.

A varga mesterek is gyomai céhbéliek. A varga mester-ségbéliek foglalkoztak fehér és barna irha bőrkikészítéssel, s a bocskorok, saruk készítésével, javításával, a 19. sz. második felében fokozatosan „átmentek a cipészségbe”, mely aztán maga után vonta a varga mester fogalom kihalását is.

138. Kis Benedek, 139. Sz. Kovács János, 140. Porcsalmi József, 141., Korda Lajos, 142. Sándor István, 143. Benczur József, 144. Braun József /két legény és egy inas/

A suszter is megjelent Gyomán, hárman valának, ők már fűzős cipőt is készítettek, javítottak lábbeliket.

145. Gesmei Sámuel óbudaí jövevény, Kner Izidor apósa kontárkodási engedéllyel rendelkezik, tehát nem céhbéli, 146., Golbeheyer Károly úgyszintén, 147. Szomor Lajos úgyszintén kontár.

Kalapos mesterek kontárkodási engedéllyel rendelkeztek.

148. Molnár Imre, 149. Rácz István, 150. Batári Sándor, 151., Tóth János,

Szűgyártó mesterek ketten szintén kontárok. 152. Szilágyi József, 153. Varró József, 154. Mikkes János, 155. Garabin Ferenc egyetlen pintér mester a hordók készítője, javítója. 156. Petsch Mihály köteles mester, 157. Helvis István köteles, 158. Nun Márton köteles mesterek „céhen kívüliek” bejegyzéssel. Az egy pintér mester a „gyulai céhbe tartozik”. 159-160. Hutka János és Hatvani József festők a szarvasi céhhez hallgatnak, 161., Valentinyi Mihály üveges pesti céhbéli, 162-165 takácsmesterek, akik a kelméket „szövőgetik” nincsenek céhbe; 162. Bús Gáspár, 163. Szabó Sándor, 164., Faragó Mihály, 165. Török János, 166-173. esztergyalosok, akik ezidőtájt faesztergyalossággal foglalkoztak; s kontárkodási engedéllyel rendelkeztek; 166. Kun József, 167. Eva Pál, 168. G. Szabó József, 169. Kéri András, 170. Pap János, 171. Kovács Mihály, 172. Pap Mihály, 173. Zöld Dávid.

Költ Gyomán 1852. június 28. Gyoma Várossa Előljárósága”

Kommentekkel közreadja: Cs. Szabó István

A Nagy Háború utolsó napjai, következményei és emlékezete - I. rész

1918-ra a hadban álló felek gazdasági és katonai tartalékaikat felhasználták a folyamatos harcok során. 1918. folyamán olyan bel- és külpolitikai, gazdasági, társadalmi válságok és hatások érték az Osztrák-Magyar Monarchiát, melynek következtében elmondható, hogy a dualista állam falai folyamatosan „megrepedeztek”, majd az évvégével le is omlottak azok.

A Monarchia 1918 nyarán indította a piavei offenzívát, melynek célja az volt, hogy az osztrák-magyar haderő az olasz fronton áttörést érjen el az olasz csapatokkal szemben. Monarchia csapatai létszámában kevesebben voltak, továbbá anyagi és élelmezési problémákkal küszködtek az antantsapatokkal szemben. Az osztrák-magyar haderő a Piave folyó és a (Dél-) Tirol mentén sorakoztak fel. 1918 nyarán a Monarchia által indított hadműveletek vereséggel zárultak. A Monarchia csapatai jelentős veszteségeket szenvedtek a harcok során. Az osztrák-magyar haderőről pedig elmondható, hogy elvesztette a támadó képességét. Az olaszok tisztában voltak a Monarchia csapatainak nehézségeivel. Az olasz csapatok már francia és angol erővel kiegészítve 1918. október 24-én indítottak támadást a Monarchia erői ellen, a védők erőit már október 30-ra áttörik. A központi hatalmak katonái hősiességgel védték a frontvonalat, de mind hiába, nem bírtak az ellenséges erővel. 1918. október 30-án a Monarchia képviselői tárgyalnak az olaszokkal a fegyverszünettel kapcsolatban. A hadban álló felek november 3-án 18 órakor Padovában kötik meg a fegyverszünetet, amely november 4-én délután 3-kor lépett életbe. A Piavénél és Tirolban harcolt magyar alakulatok egy része gyalog, másik része vasúton szállítva tért haza.¹

Az olasz frontvonal mellett 1918 nyárára a balkáni területek újra főhadszíntérre váltak a szembenálló felek számára. A nyár folyamán a harcoló feleket az egyre súlyosbodó malária is pusztította, amely betegség szeptemberben tetőzött. A folyamatos antant (francia, szerb) támadást a hősiességgel helytálló bolgár csapatok védvonalai nem bírták tovább és 1918. szeptember 18-ra áttörték azt. A folyamatosan visszavonuló bolgár csapatokban a fegyelmetlenség jelei jelentek meg. A bolgár tábornokok a fegyverszünetet sürgették, amelyet 1918. szeptember 29-én este írtak alá Szalonikiben. A bolgárok kiválása egy-

ben azt is jelentette a központi hatalmak számára, hogy a macedóniai front védtelenné vált. Az osztrák-magyar haderő fokozatosan vonult vissza a balkáni hadszíntérről.²

A nyugati nagyhatalmak a Monarchia teljes felosztásának a tervét egészen 1918 tavaszáig elvetették. Változás az 1918. április 8-ai római kongresszuson történt, ahol az Osztrák-Magyar Monarchia emigráns nemzetiségi politikusainak a követelését az antant elfogadta. Az egyezmény értelmében a Monarchia helyén nemzetállamok jönnek létre. A politikai események változásai 1918. októberére gyorsultak fel. 1918. október 16-án IV. Károly szövetségi állammá nyilvánította Ausztriát. 1918. október 24-én a császári kormány elveszítette a hatalmát Bécs felett, a Császárság részei is kiválásra készültek. A magyarországi eseményekkel egyidejűleg a birodalom többi nagyvárosát és országrészt is elérte a forradalom hulláma. 1918. október 28-án Prágában kikiáltották a csehszlovák államot, amit a Szlovák Nemzeti Tanács is jóváhagyott. 1918. október 29-én Zágrábban kimondták Horvátország függetlenségét, továbbá bejelentették csatlakozásukat a Szlovén-Horvát-Szerb Államhoz. Bécsben október 30-án a nemzetgyűlés elfogadta az új osztrák állam ideiglenes alkotmányát. Október 31-én Galícia csatlakozott az újjáalakuló Lengyelországhoz. Eközben 1918. november 9-én Németországban kikiáltják a köztársaságot. 1918. november 11-én az osztrák császár lemond és másnap az ideiglenes Nemzetgyűlés kikiáltotta az Osztrák köztársaságot.³

Kezdetben egységes magyar politikai élet a háború előrehaladtával folyamatosan válik többirányúvá a bel- és külpolitikai helyzet hatására. A hadi események mellett a magyar politikai életben is jelentős változások és mozgólódások történtek. 1918. október 23-án az eddig kormányon lévő Wekerle Sándor lemond. 1918. október 23-áról 24-ére megalakult a Magyar Nemzeti Tanács. A tömegek jelentős része Károlyi Mihályt várta a miniszterelnöknek, ezzel szemben Hadik Jánost nevezik ki az ország kormányfőjének. Ennek következtében október 30-án katonák és civilek ezrei vonultak Budapest utcáira. Az utcára vonuló tömegek bebörtönzött diákokat szabadítottak ki, továbbá a főváros fontosabb középületeit is elfoglalták (pa-

lyaudvarokat, telefonközpontokat, élelmi-szerraktárakat). Az események tükrében elmondható, hogy kitört a forradalom. A katonák a sapkajelvényük helyére őszirózsát és nemzetiszínű kokárdát tűztek. Az uralkodó IV. Károly az események hatására Hadik megbízását visszavonta és Károlyi Mihályt nevezte ki az ország miniszterelnökévé. A felkelésről elmondható, hogy vérontás nélkül győzött. Még október 31-én Károlyi megalakította a kormányát. A kormány első lépesei közt szerepelt katonai egyezmény megkötése a balkáni haderő francia parancsnokával (november 13.), szlovákokkal (december 23.) szerbekkel (november 25.). A szerződések aláírása után a demarkációs vonalak (ideiglenes határvonal) mentén megjelentek a szerb-francia, román és cseh haderők. Ilyen külpolitikai események mellett folytak a kormány belpolitikai intézkedései. Az ország független köztársasággá való nyilvánítása került elsőként napirendre. Ezt megkönnyítette az, hogy IV. Károly 1918. november 13-án eckartasui nyilatkozat értelmében lemondott „minden részvételtől az államügyek vitelében” és elismerte Magyarország későbbi döntését jövőendő államformájáról.⁴

Nehéz és válságos időszaka következett a magyar bel- és külpolitikai élet számára is. 1919. március 21-én kikiáltják a Tanácsköztársaságot. 1919 tavaszán szerb-francia és román csapatok szállják meg az ország területeit, továbbá az antant csapatai augusztus elején elfoglalták Budapestet. Elmondható, hogy Magyarországon a világháború utáni problémákat egyik kormány sem tudta orvosolni. Az országban politikai stabilizáció Horthy Miklós hatalomra kerülésével indult el, amelynek köszönhetően megköthették a trianoni békeszerződést. Végleges politikai stabilizáció pedig az 1920-as évek legelején következett be.

Felhasznált szakirodalom:

BALLA TIBOR (2010): Az Olasz front. In Romsics Ignác (főszerk.): *Magyarország az első világháborúban*. Kossuth kiadó 75-92.

HAJDU TIBOR - POLLMANN FERENC (2014): *A régi Magyarország utolsó háborúja*. Budapest, Osiris.

ROMSICS IGNÁC (2005): *Magyarország története a XX. században*. Budapest, Osiris.

Dávid Benjámin

1 Hajdu-Pollmann 2014: 340-355.

Balla 2010.: 75-92.

2 Hajdu-Pollmann 2014: 330-340.

3 Romsics 2005.: 110-114.

4 Romsics 2005.: 109-117.

Tródmalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Márton Gábor: Élők, holtak vallomása

(részlet a kéziratból)

„Háromezer év után”

1929 ősze volt. Fekécs Ignácék már végeztek Varjason az őszi szántással-vetéssel. Az október még erőnek erejével bizonygatta, hogy korai még a betelelés. Olyan idő járt, ha valaki „fogdmegmunkába” kezdett, ingre vetkőztette az embert.

A Holt-Berettyótól délre, a Sárgagát, a Ványai út és a Sűrűcsejt dűlő által határolt terület déli része meglehetősen tarka föld volt, szikes. Gyakran kiégett, kisült benne a vetés. Pedig milyen közel kanyarog a Berettyó, s annak a partja a legjobb talaj a környéken!

A holtággá vágott kacsaringós folyó partján jókora „vakondtúrás” emelkedik ki a tenyérsima környezetből: Lyukashalom. A Zólyom megyéből pásztorként Endrődre települt Fekécs ősök vették meg a területet, mikor az urasági földet felosztották. Ügyes, megbízható, szorgalmas juhászok voltak. Békés, Szolnok meg Csongrád megyében senki olyan juhtúrót nem készített, mint ők. Különös titkát ismerték a liptói készítésének. Még a zsendicéjük íze is olyan volt, hogy aki egyszer belekóstolt, halála napjáig megemlegette.

Állatuk és pénzük szépen szaporodott. Tanyát emeltek a megváltott földre. Meg is voltak mindennel elégedve, csak azzal nem, hogy „lépten-nyomon mindenféle jöttment emberek jelentek meg, ki tudja honnan, és úgy ástak, turkáltak a halomban, mintha a magukéban tennék.”

Nem csoda, hisz az a hír járta, hogy itt gazdagodott meg a „zugi báró”, aki épp oly egyszerű juhászként kezdte, mint Fekécsék, de egyszer a kutyája a halom tövében kaparni kezdett. Rókalyukra gyanakodott a juhász és biztatta a pulit. S lám, mi lett a vége: egy „egész fazék arany pénzt kapart ki a gazdájának.” Lett is olyan módja a Kormos kutyának, hogy a burkus császárné ölebének se különb.

Meg aztán a másik pásztor, „Kalmár Benedek arany lemezeket piszkált ki juhász botjával a halom oldalából. Valami borjú, vagy szarvas volt rajtuk.” Megvetette vele az egész Kalmár-dinasztia jólétét. „Az utolsó aranylap, melyen csodaszarvas volt, sokáig ott díszelgett a szobaajtó szemöldökfáján. Tán még most is ott lenne, ha a mérég el nem önti Benedek gazdát és vadászpuskájával le nem lövi a bérest”.

Az itt maradt kilencgyerekes feleség csak úgy volt lekenyerezhető, hogy a súlyos aranylap az övé lett. Így mindenki jól járt: a Kalmároknak nem került a „gyilkos” bélyeg, az özvegy megszabadult lelketlen, gonosz természetű férjétől. Éppen eleget szenvedett tőle. Mindent elivott, és mellé még goromba is volt az asszonyhoz. Így kisült az igazság: öngyilkos lett Trubó Péter.

A kincsről szállingózó mendemonda hihető, hisz nem semmiért fúrt valaki a halom északi oldalába alagutat. Egyébként olyan furcsa dögése van a halomnak, ha valaki ugrál a tetején, mintha vissz-

hangozná a zajt.

Hiába túrta be Fekécs Ignác Kis-Varjú Imre komájával a lyukat, a turkálók csak jöttek. Még ha felszólították is őket, hogy „haladjon onnan, semmi keresnivalója a más földjén” – nemigen vették komolyan a szót. Végeredményben, ami a föld alatt van, az azé, aki megtalálja.

Az ilyen „vénesszonyok-nyara”-idő éppen jó arra, hogy „digózás”-hoz lássanak. Négy ló, négy kordé, négy ember kellett csupán, és október 21-én hozzáálltak a halom elbontásához. Már másnap szenzáció történt. A fiatalabb Fekécs Ignác – akkor 28 éves volt – ásója valamiben megbicsaklott, s nagyon furcsa hangot hallatott. Itt lesz valami – gondolta, és vigyázva folytatta a munkát. Mire a kordé megtelt földdel, látni lehetett, hogy emberi csontvázra leltek. Jantyk sógor, Kis-Varjú Imre koma meg a béres is társultak a bonthatáshoz. Fertály óra sem telt el, kivilágosodott a dolog. Zsugorított csontvázra találtak.

- Itt kincsek is kell lenni – állapította meg az okos ember hírében álló koma.

- Majd rögvést megvallatjuk a cimborát, mije van – adta a választ izgatott hangon a szerencsés gazda.

- Megjárod sógor, ha Attila sírjára bukkanunk! A hunok királyát annyi arannyal, ezüzzel, drágakövel temették el, hogy ökörszekérre se fér fel – gúnyolódott Jantyk Mátyás, de hangjából az irigység is kiérződött.

Hanem csalódtak. Csak egy csontváz került elő, körülötte néhány rozsdasvasdarabbal, meg holmi töredék cseréppel. „Ócska szilke vagy fazék darabjai” lehettek a kincskeresők véleménye szerint. A fazék arany sehol.

- Fabatkát sem ér az egész – állapította meg a béres és indult volna a kordéjához. – Kár volt rá egy tekintetet is vetni.

- Nem igaz ember lehetett ez – állapította meg kárörvendően a sógor – hisz nem fektetve van, ahogy a becsületes halottnak dukál, hanem egy szűk lyukba gyömöszölték bele. Látszik, hisz a kézcsontrajai a lábcsontjain vannak.

A béres is megállt, hogy hallja a beszédet, úgyis cigarettát akart sodorni, s míg ezt komótosan végezte, szakértelemmel beleszólt:

- Lehetett ez akasztódomb is. Nagyapámtól hallottam, hogy valamikor dombtetőn állt a bitófa, hogy messzire ellátsszon. Nagyapám sokat szolgált Túron. Ott hallotta, hogy amikor Dorogi Jancsit elfogták, azt is Előhalmon akasztották fel a túri urak. Híres betyár volt a’.

- Annyi bizonyos, kár volt érte a nagy vigyázat, ha egyszer ilyen koldus volt – vesztette türelmét Fekécs Ignác, s dobott egy csontot az ott sündörgő kutyájának. Az megszagolta, és ott hagyta.

- Nem sok velő lehet benne, ha még a kutyának sem kell – indult tovább rágyújtás után a béres.

- No, a cimborának jól szétszóródik a csontja. Nem tudom, az itéletnapit trombita szavára hogy szedelőzködik össze, hogy az „ordnung”-ra oda állhasson a glédába – indult kordéjához Varjú koma.

Másnap is csak néhány cserép, meg ócska rozsdás vasdarab került elő.

Negyedik nap délelőtt ismeretlen ember jelent meg a digósoknál: Kotormány János. Móra Ferenc küldte, a Szegedi Múzeum megbízottja volt. Még aznap megfogadta Nagylapason Knapcsek Miklóst, Németh Mátyást, Fülöp Ádámot és Czuricza Vincét. Jól időzítette Móra a küldést, Kotormány a munkába állást. Hét végén újabb zsugorított csontvázra bukkantak. Előkerült egy csodálatos gabonatarató, égetett agyagedény is, mely díszítésével háromezer év előtti időkről tanúskodik.”

Egészségről-betegségről

Magyarország termálvizei és gyógyfürdői – II. rész

Az előző újságszámomban írtam a szénsavas, az alkalikus, a konyhasós és a földes-meszes vizeket adó forrásokról és termálvizeinek élettani hatásairól. Szeretném most a termálvizeink fajtajánának bemutatását teljessé tenni az érdeklődő Olvasók számára.

A keserűvizek nagyobb mennyiségben tartalmaznak szulfátot. Nátrium-szulfátot, glaubersót és magnézium-szulfátot, keserűsót különböző arányban tartalmazhatnak ezek a gyógyvizek. Hígítva gyomor-, bél-, máj-és epebetegségekben alkalmazzák ivókúra formájában. Ellenjavallottak gyomorfekély, savhiányos állapotok, hányás és hasmenés esetén. Keserűvíz a Ferenc József-, az Őrmezőn található forrásból származó Hunyadi János ásványvíz, a nagyigmándi forrásból származó Igmándi-és a tiszaizeni forrásból eredő Mira keserűvíz.

A kénes vizek nagyobb mennyiségben ként, kén-hidrogént, karbonil-szulfidot, kisebb mennyiségben nátrium-és kalcium-szulfidot tartalmaznak. Fürdő formájában alkalmazva erősen hat a víz reumatikus panaszok és különböző gyulladásos bőrbetegségek esetén, mint psoriasis, acné és ekcéma kialakulásakor. A kénes vizek kéntartalma az izületi porcokba beépül, azokat erősíti, a természetes építőanyag hiányát pótolva. Kedvező hatású lehet a kénes fürdő nőgyógyászati betegségekben is. Kénes vízzel alkalmazott ivókúra ellenjavallott csökkent gyomorsav termelés esetén. Kénes víz ered a budapesti Imre-, Lukács-és Rudas fürdő-, Eger, Erdőbénye, Aranyos-fürdő és Balf több forrásából. Harkány termálvize jellemzően kénes víz és Mezőkövesden több fúrt kútból kénes víz ered.

A vasas vizek literenként több mint 0,03 gramm kétszeres szénsavas sót, nagy mennyiség-

gű szabad szénsavat, néha konyhasót és kénsavas nátriumot tartalmaznak. Összetétel szerint lehetnek tisztán vasas vizek, de alkalikus, alkális-konyhasós, földes-és glaubersós-vasas vizek is vannak. A vas a bőrön keresztül felszívódik, vasas vízben vett fürdőkúra ajánlott vashiányos állapotokban, nőgyógyászati betegségekben és műtét utáni felerősítés céljából. Vashiányos vérértékelésben az ivókúra hatékonyabb, mint a fürdő. A parádi Clarissa és István forrásból és a mohai Stefánia forrásból vasas víz ered.

A jódos-brómos vizek egyidejűleg konyhasósak is; reumatikus bántalmak, nőgyógyászati és bőrbetegségek kezelésében hasznosíthatók. Ivókúra formájában alkalmazva a jód serkenti a pajzsmirigy működését, alumműködés esetén az orvos kanalas mennyiségben rendelheti a jódos vizet. A sóshartyáni Jódacqua palackozott formában kerül forgalomba. Debrecenben, Kiskőrösön, Hajdúszoboszlón és Pesterzsébeten vannak jódos-brómos vizet adó termálkutatok.

A radioaktív vizek a mélyebb kőzetrétegekben lévő rádium bomlásából származó radioaktív radont tartalmaznak, ami a bőrön és a

légutakon át felszívódva kerül a szervezetbe. A radioaktív vizeket fürdő, ivókúra és inhalációs formában alkalmazzák; értágító, élénkítő, fájdalomcsillapító, a belső elválasztású mirigyek működését-és az anyagcserét fokozó hatásúak. A radioaktív vizekkel 3-4 hetes kúra javasolt, hosszabb idejű kezelés kontraindikált. A Rudas-, az Imre-és a Gellért-fürdő, Eger, Miskolc, Tapolca és a Hévízi-tó forrásai radioaktív vizet adnak. A Hévízi-tó a világ legnagyobb termáltava, mely egyben gyógyhely is.

Az egyszerű hévizek, vagy más néven akrotermák, kevés oldott anyagot tartalmaznak, de gyógyhatásuk közismert reumás és emésztőszervi betegségek esetén. Fürdő formájában hatékonyak mozgásszervi panaszok kialakulásakor és felüldülni vágyóknak, ivókúraként alkalmazva emésztőszervi betegségek esetén görcsoldó tulajdonságúak. A budapesti Római fürdő, Pünkösdfürdő, a Csillaghegy forrásainak-és Kács fürdőjének vize egyszerű hévíz.

Az egyszerű termálvizeket az energiatermelés és a haltenyésztés területén is hasznosítják.

Mindezeket túl a termálvizek sokféle mikroelemet is tartalmaznak, mint a vanádium, a mangán, a kobalt, a nikkel, a gallium és a rubídium, melyek kis mennyiségben előnyös hatást gyakorolnak a szervezetre, de nagy mennyiségben már károsak lehetnek.

Források:

https://doktori.hu/index.php?menuid=192&lang=HU&sz_ID=349

<http://hu.wikipedia.org/>

dr. Macsári Judit

Tisztelt Gyomaendrődi Lakostársak! Kedves Olvasók!

Több éves levéltári kutatómunka után tisztelettel értesítem Önöket, hogy a kellő támogatások elmaradása miatt most már csak 2019. március 15-én, az 1848-as forradalom 171. évfordulójára, vagy csak Vasvári Pál születésnapjának tiszteletére: július 14-re készülhet el tervezett könyvem:

„**A hazáért és a szabadságért – előre!** * **Büdiék és szentmihályiak a dicsőséges 1848-49-es szabadságharcban**”, amelynek alcíme: **a Vasvári Pál őrnagy vezette Rákóczi-szabadságcsapatban harcoltak**” lesz.

A közel 300 oldalas könyvemből 170 oldal a büdi és a szentmihályi honvédek, nemzetőrök névsorát, hősiességét mutatja be, közülük többen, a legdrágábbat, az életüket áldozták a hazáért, nemzetünk függetlenségéért.

Vasvári Pál 1849 januárjában kapott megbízást Kossuth Lajostól az OHB elnökétől: Bihar-és Békés vármegyékre vonatkozóan szabadcsapat szervezésére, de voltak parancsnoksága alatt Szabolcs- és Szatmár vármegyék is.

A 4 századból álló 586 fős Rákóczi-szabadságcsapat Bihar-és Békés vármegyéből 350 fő, ebből Gyomáról és Endrődről együttesen mintegy 70 fő állt Szabó Imre őrmester vezetésével Vasvári zászlaja alá, addig Dévaványáról: Papp Károly alhadnagy - toborzó tiszttel közel száz fő ványai harcolt a hazáért, nemzetünk függetlenségéért.

Az 1849. július 6-7-i fútinelli - ütközetben

Vasvári Pál őrnagy - parancsnok mellett közel 300 honfitársunk is elesett közöttük mintegy 30 fő nevét, toborzási helyét is ismerjük: többen Gyomáról és Dévaványáról.

A közel 4-500 pld-ban tervezett könyv várható költségvetése: 1,2-1,4 millió Ft.

Az FHB Bank dévaványai postafiókjánál vezetett számlaszám:

18203473 - 01465416 - 10010034

(dr. Ágoston Sándor - 5510 Dévaványa, Eötvös J. u. 8.)

„**Vasvári könyv - szponzori támogatás**” - feltüntetésével.

A 300 oldalas munkám B/5 méretben készül (165 mm X 235 mm)

A szponzori támogatási biztosítása mellett egyidejűleg vállalom - a könyv meg nem jelenése esetén a szponzori támogatást 2019. július 31-ig visszautalom.

A szponzori támogatásért cserébe tisztelettel felajánlok:

- 20 eFt szponzori támogatás esetén: 4 darab könyvet tudok biztosítani,
- 30 eFt szponzori támogatás esetén: 6 darab könyvet tudok biztosítani,
- 40 eFt szponzori támogatás esetén: 8 darab könyvet tudok biztosítani,

Amelyet elajándékozhatnak az iskoláknak, a nyugdíjas kluboknak, ismerősöknek, üzleti partnereiknek.

Minden szponzori támogató neve a könyvemben felsorolásra kerül.

Jelzem, a Vasvári Pál őrnagy vezette Rákóczi-szabadságcsapatban a magyar honfitársaik mellett a német, a szlovák, a román, az izraelita és a roma polgártársaink is részt vettek a „ akkori nagy nemzeti összefogásban” a haza és a függetlenségünk védelmében.

Cégeknek: Zrt-nek, Kft-nek, Bt-nek, magánvállalkozóknak is szeretnék: 50 eFt értékben hirdetési lehetőséget biztosítani: B/5 méretben: 165 mm X 235 mm-en bemutatkozásra, cégük termékeinek ismertetésére, elérhetőségi adataikkal.

A kis példányszám miatt - a Vasvári Pál őrnagy vezette Rákóczi-szabadságcsapatokat adó: Békés-, Bihar és más megyék települések is várják a könyv 2019-es megjelenését.

A szponzori támogatás felajánlására 2018. október 26-ig van lehetősége a kedves olvasóknak, cégeknek, vállalkozásoknak.

Megköszönve szponzori támogatásukat, érdeklődésüket

Tisztelettel és üdvözlettel: **dr. Ágoston Sándor történelem - ny. középiskolai tanár**

Elérhetőségeim:
5510 Dévaványa, Eötvös J. u. 8.
Mobil: 00-36-30 / 675 2492
E-mail: agoston.sandor1946@gmail.com

Dévaványa, 2018. szeptember 6.

Magyarország katasztrófája - II.

Tanulságok és okulások - Írta: Bangha Béla

Kedves Olvasó!

Szeptemberi számunkban közöltem egy tanulmányt P. Bangha Béla jezsuita atyától, melyben az első világháború és az azt követő zűrzavaros időszak lehetséges okait, összefüggéseit taglalja. A szerző sajátos nézőpontból vizsgálja az eseményeket. Sok értékes gondolatot fogalmaz meg, ugyanakkor az írás számos olyan kijelentést is tesz, ami napjainkban már szélsőségesen hat. Az írás szélsőséges, antiszemita gondolataitól természetesen elhatárolódom.

A most közölt részben P. Bangha megfogalmazza programját, melynek alapján a keresztény magyaroknak el kell végezniük az újjáépítést. Véleményem szerint a most közölt részben ugyancsak vannak olyan gondolatok, melyeket a mai kor embere is megszívelhet.

Saját kárán okul a magyar, tartja közmondásunk, s hozzátehetjük a jámbor hajt: bár legalább okulna is mindig, valahányszor nagy károk érik!

A háború, a legyőzetés, a forradalmak, a kommunista rémuralom, az idegen megszállás, nemzetünk területének nagy részben való elvesztése, a rettenetes nyomor és drágaság, a kevés remény-nyel kecsegtető jövő: mindez nem volt egészen hiába, ha legalább okulunk a szörnyű összeomlásból, ha legalább levonjuk az országpusztulás megrázó, komoly tanulságait. Sajnos, ma még ennyire sem tartunk mindnyájan!

Sok szempontból szerencse még, hogy jött a bolsevizmus. Valóságos Isten áldása, hogy ez a csaknem halálos halántékon-üttetés ért minket; máskülönben valószínűleg tovább rothadtunk volna a penészszeny, siklottunk volna tovább lefelé a lejtőn, elaludtunk volna észrevétlenül, mint a fáradt vándor a fagyos éjben, mikor leülve, gondtalanul szendereg bele a halálba. Kellett ez a lecke. S jó, hogy belső ellenségeink, akik évtized óta dróton ráncigáltak minket minden jeleseinkkel egyetemben, ez egyszer kikököntek megszokott óvatosságukból, s egyszerre, darabban akartak elnyelni minket; hogy az eddigi ügyes alattomoskodás helyett nyílt utcán, taglóval próbálták lebunkózni mindazt, ami ebben az országban magyar és keresztény. Ezekre a taglóútésekre véresen terültünk ugyan el a porban, de mikor magunkhoz ocsúdtunk, legalább megjött a kijózanulás és felébredt bennünk, legalább sokban közülünk a konok élniakarással együtt a ráeszmélés arra is, hogy saját mulasztásaink hozták ránk ezt az ítéletnapit összeomlást.

Magyarországon ma háromféle emberek laknak. Laknak itt először is cinikus gonosztevők, jósvádájú szélhámosok, s nemzetközi iparlovagok, akiknek ez a haza semmi, csak portyázóterület, akiknek a mi ezeréves múltunk, a mi hitünk, a mi kereszténységünk, a mi morálunk, a mi családi szentélyeink, a mi ifjúságunk erkölcs, a mi nőink méltósága, a mi tradícióink: mind merő babona és ostobaság, akiknek az üzlet és az élet borgőzös hejehujája minden... És laknak itt végül - hála Isten, mégsem oly kevesen, mint hittük volna - szorongószívű bús magyarok, akiknek lelkében az elnémíttatás és megnemértettség hamuja alatt keserű daccal izzott a keresztény hit és a nemzeti élniakarás parazsa, a honfiúi bánattól élesztett meggyőződés tüze, hogy ezt az országot megmenteni csak úgy lehet, ha visszavezetjük... a keresztény erkölcsön kikristályosodott nemzeti öntudathoz...

A keresztény magyaroknak ez a serege soká hallgatott és túrt, most beszélni és mindenekelőtt cselekedni óhajt. Nem bosszúállás a célja... mindenekelőtt építés. Ennek a seregnek programja van: messzetekintő, múltakon okuló, jelenben élő, mindent felölelő. Ez a program három gondolat körül forog: kultúra, erkölcs és szociális egyensúly.

Kultúrát akarunk. Nem nyugatról lopott perverzításokat és

nem az «én magyar nemes vagyok» pipázó tudatlanságát. Akarjuk, hogy ez a mi nagyszerű népünk komoly versenyre kelhessen bármely nyugati ország népével az elméleti és gyakorlati tudás bármely terén. Akarjuk, hogy úgy kiművelődjék; hogy ne csak olvasni és írni tudjon, s a vörös plakátokat ki tudja betűzni, mert ez még analfabetizmus, hanem hogy keresztül is tudjon látni az eddigi sajtónak tudatlanságra építő hazugságain, hogy ne lehessen többé félrevezetni, ne lehessen többé a saját java, hite, hazája, boldogulása ellen izgatni. Akarjuk, hogy a legnagyobbszerű tudomány és legcsodálatosabb művészet: a keresztény hit és élet grandiózus kultúrája legyen az a dóm, amelynek égbetörő ívei alatt, mint biztos védvárban fejlődjék a magyar nemzeti génusz, alkosson és hasson, mint ahogy a nagy nyugati nemzetek minden igazán remekalkotása a keresztény kultúrának talaján épült.

Másodszor erkölcsöt akarunk. A társadalmak élete nem a fegyverek kérdésén, nem is csak kizárólag a gyomor kérdésén fordul meg. A marxizmusnak legnagyobb szemfényvesztése, első tévedése, hogy a gazdasági létharcot akarja az élet egyetlen végső rugójaként feltüntetni. Nincs igaza. Az életet nemcsak gazdasági érdekek, hanem elsősorban eszmék irányítják; eszmék és erkölcsök törtek utat sokszor gazdasági érdekek ellenére is a világtörténelem legnagyobb fordulataiban, s ami jó, szép és nemes ezen a világon van, jóformán mind a keresztény erkölcs szülötte. Olyan felvilágosodottságból nem kérünk, amely az ifjúság megméltelyezésén kezd, s a nemzet legjobb erőinek megmérgezésével, a néplélek megfertőzésével végzi. Aki koncert, pozícióért, tapsért bármely percben hajlandó erőszakot tenni keresztény és nemzeti lelkiismeretén, aki a közélet bármely pontján önérdemből vagy pártérdemből hajlandó áruba bocsátani az eszmét, a nép és a haza érdekeit, annak pusztulnia kell innen, azt ki kell vetnünk magunk közül, ha száz igazolóbizottság menti is fel. Bankok is kellene, ipar is kell, kereskedelem is kell, vasút is kell, gyár is kell, kórház is kell, de iskola is kell és templom is kell; ez nem egyházi érdek, de nemzeti, kulturális érdek. Erkölcsi érdek, tehát közérdek.

És harmadszor szociális egyensúlyt akarunk. A magyar közélet legnagyobb mulasztása, a magyar politika legnagyobb szégyenfelja az volt, hogy örökké pártok, egyének és jelszavak forogtak az előtérben, nem pedig azok a nagy szociális szempontok, amelyek minden egészséges államéletnek gerincét kell, hogy tegyék. Bálványok körül táncoltunk, amikor ablakunk alatt nőttön-nőtt az ár, s az emberi sorsból kitagadottak százazrei hiába dörömböltek meghallgatásért. Belenyugodtunk abba, s megengedtük, hogy a század legégetőbb kérdései párttökekként hulljanak azok kezébe, akik a szociális kérdéseket bezzeg nem a közérdek, s a társadalmi egyensúly szempontjai szerint kívánják «megoldani.» Ezen a téren kell erejét megmutatnia mindenekelőtt a keresztény nemzeti ébredésnek. Hiszen a keresztény erkölcs és a nemzeti eszme a társadalmi egyensúly megteremtésének, a minden becsületes dolgozó ember boldogulásának legjobb alapja. s egyben sürgető követelője. Itt most csak olyanok vállalkozzanak vezérszerepre, akikben van szociális tudás és koncepció, s elfogulatlan együttérzés a szenvedőkkel, nélkülözőkkel, a munkás-zubbonyos és hivatalnok-kabátos megnyomorítottakkal. Ma nem fringás, attilás és vitézkötéses, nem szavaló és tósztozó, hanem szociális törekvésű hazafiságra van szükség.

Közreadta:

Hegedűs Bence

Forrás: Bangha Béla S. J. Magyarország újjáépítése és a kereszténység, Szent István Társaság, Budapest 1920

Kite-

kintő

Kürtőskalács határok nélkül

Hangulatos és tartalmas hétvégét zártak az erdélyi Sepsiszentgyörgyön a II. Kürtőskalács – Édes ízek fesztiváljának szervezői szeptember 7-9 között. A rendezvényre több mint 20 ezer résztvevő látogatott ki és közel 16 ezer kürtős kelt el. A második alkalommal megszervezett eseményen finomságokból, koncertekből és gyerekprogramokból ezúttal sem volt hiány.

Húslevesbe palacsinta

Hét csapat versenyzett. A legjobb borvizetes palacsinta címért vasárnap délelőtt az Aquarius – borvízünnepen, a kürtőskalács fesztivál keretén belül. A csapatok palackozatlan, kereskedelemben nem kapható székelyföldi ásványvíz hozzáadásával készíthették el az édes töltelékű finomságokat, amelyek közt a hagyományos mellett újszerű ízeket is a tálakra varázsoltak. A zsűri értékelése alapján a legfiatalabb csapat, a Miniséfek Bedő borvízzel készített diós, szilvás csokikrém és szilvaöntetes palacsintája volt a legízletesebb. Másodikak lettek a Mesterséfek a szintén mikóújfalusi Bedő borvizet tartalmazó csokis-mentás töltelékű Csokis mentás Bedő bendő elnevezésű palacsintájukkal – amellyel egyébként a kreatív név kategóriát megnyerték—, a harmadikoknak járó díjat pedig az Ifjúsági Klub Újfaluer 2-es számú csapat vihette haza a házi szilvalekvárral és a Biri borvízzel ízesített finomságukért.

Jánossy Alíz, a Székely konyha műsorvezetője, a zsűri tagja szerint a jó palacsinta nagyon vékony, semleges ízű, nem túl zsíros, nem túl olajos, a tölteléke is jó ízű. „Jó, hogy megszervezik ezt a versenyt, mert a palacsinta a miénk, egy jó ételünk, ha kell desszertnek, előételnek vagy főételnek használjuk” – fogalmazott. Elmondása szerint a petrezselyemmel és borssal ízesített palacsinta kiváló húslevesbe aprítva.

Kürtőskalács az egység szimbóluma

Nagy keletje volt Székelyföld legnagyobb kürtőskalácsának, amelyet vasárnap délután a Kovászna, Hargita és Maros megye együttműködése, az összefogás szimbólumaként sütött meg a sepsiszentgyörgyi Oltisz cég a három megye által biztosított egy-egy zsák lisztből.

A 230 centiméter hosszú, 45 és 80 centiméter átmérőjű, vaníliás cukorral borított székely sütemény percekben belül elkészült az előzetesen felmelegített fadorogon, melynek folyamatát a több mint húsz éve kürtőskalácssütéssel foglalkozó Oltisz cég vezetője, Dézsi Márta ismertette a várakozó közönséggel.

Európában nyolc unokatestvére van a kürtőskalácsnak, de a kürtős igazi székely termék, már a középkorban és a kora újkorban leírták, recepteket készítettek. A kürtős hallatán az első dolog, ami eszünkbe jut, hogy: szeretjük” – emelte ki az eseményen Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke, aki köszönetét fejezte ki az Oltisz cégnek és a tegnapi óriás kürtős elkészítését lebonyolító Kovács&Kovács kalácsnak, hogy felvállalták a feladatot és megsütötték ezeket a nagyméretű kürtősöket, jó példát mutatva arra, hogy vállalkozóként miként járulhatnak hozzá a termék népszerűsítéséhez és ezáltal Székelyföld promotálásához. „Jó látni azt, hogy vállalkozások is fontosnak tartják bekapcsolódní ebbe a folyamatba, hiszen, ha többen tűzzük ki ugyanazt a célt, együttes munkával az eredmény is szemmel láthatóbb lesz. Gratulálok nekik” – fogalmazott az elnök.

Jövőre a Brassó megyei Barcaságra és a határon túli Heves megyére is kiterjeszti határait az egységet jelképező kürtőskalácssütés. Szabó Róbert, Heves Megye Közgyűlésének elnöke elmondta, amellett, hogy jóhírért viszik a fesztiválnak az anyaországba, ők is szívesen hozzájárulnak egy zsák lisztel Székelyföld kürtőskalácsához, amelyet talán a Kárpát-medencére is kiterjesztenek az elkövetkezőkben. „Nálunk nem gyártják a székelyföldihez hasonló nagy mennyiségben a kürtőskalácsot, de annál jobban szeretjük. Érdemes lenne azon elgondolkodni, hogy a székely süteményt és a nálunk honos Egri bikavért hogyan lehetne párosítani” – tette hozzá.

„Maros megye is méltán büszkélkedhet kürtőskalács készítőikkel, bár idén két csapat vett részt az eseményen, bízom benne, hogy jövőre többen képviselhetik magukat ezen a rendhagyó gasztronómiai eseményen” – emelte ki Kovács Levente, a Maros megyei önkormányzat képviselője, aki szerint az, hogy háromfajta lisztből készül el a Székelyföld kürtőskalácsa egy újabb példa arra, hogy nemcsak hagyományainkban, hanem gasztronómiánkban is együtt gondolkodunk.

Becze István, a Hargita megyei önkormányzat tanácsosa szerint több száz családnak biztosít megélhetési lehetőséget a kürtőssütés, sokan magas minőségű finomságot készítenek, melyet az is bizonyít, hogy a tavaly és az idén is Hargita megyei csapat nyerte Az év Székelyföld kürtőskalácsa címet a sepsiszentgyörgyi fesztiválon. Örül, hogy az alcsíki gazdák jóvoltából ők is hozzájárulhattak a közös sütemény elkészítéséhez.

Kreatív kürtőskalács

Kürtős gerbera, kürtős zserbó, igazi székely kreatív, málnás csokis kürtős, kacsamelles ananászos málnás öntettel, házi készítésű édes variációban nyúlpestétomos, sós variációban sajtos gombás töltelékű kürtős, vanília krémes, gumimacis kürtős, almás, pirított diós fahéjas kürtős, diabetikus kürtős, gyümölcsös, csokis puddingos, tejszínes kürtős, csokis kókuszos (bounty) kürtős – ilyen és ehhez hasonló költeményekkel lepték meg a zsűrit a csapatok a Kreatív kürtős kategóriában. A legötletesebbnek a szentivánlaborfalvi Simon Aranka Tünde és csapatának a szerelmes székely kürtős falatjai bizonyultak, akik az ATP Plast kft. felajánlásának köszönhetően 500 kg cukrot vihettek haza, illetve meghívást kaptak a Heves megyei önkormányzattól Egerbe, a szépasszonyvölgyi szüreti fesztiválra díszvendégként.

A szakmai zsűri a hétvége legkreatívabb, legszebb cég standját is díjazta. Az Orka Édességbolt ajándécsomagjával járó elismerésben a farkaslaki Marcsi kürtős cég részesült a saját készítésű, különleges, faragott fa díszítésű kisházért.

A fesztivál utolsó napján a sepsibükszádi Vallató fúvószenekar, a Százlábú néptáncgyűttes színesítették a programot előadásokkal, emellett a kicsik A forrástól a kancsóig elnevezésű interaktív gyerekfoglalkozáson, bábelőadáson, illetve a Bóbita zenekar gyerekkoncertjén vehettek részt. Az estét pedig a Piramis együttes koncertje zárta.

Kovászna Megye Tanácsának sajtóirodája

2018. szeptember 10.

SPORT

Mérkőzések hétről hétre

A nyári melegben folytatódott a bajnokság őszi szezonja a Gyomaendrődi FC labdarúgói számára. Nem indult jól a szezon, hiszen az eltelt hat fordulóban mindössze két döntetlen eredménnyel még csak két pontot gyűjtött a csapat. Úgy tűnik mint ha a csapatot odaszegezték volna a rajtgéphez. Márpedig ha nem akarnak nagyon lemaradni az előttük állóktól, meg kellene kezdeni gyűjteni a bajnoki pontokat.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2018. 08. 25. Békéscsabai MÁV SE - Gyomaendrődi FC 3 : 0
G.: -----

A vasutasok bekezdtek a bajnokság elején, mindez sajnos nem mondható el a vendégekről. A hazaiak ma sem bíztak semmit a véletlenre már az első negyedóra végére kétgólos előnyre tettek szert. A vendégek is magukhoz tértek a kábulatból, de csak a mezőnyben tudtak közel kerülni a hazaiakhoz, akik a mérkőzés végén szerzett újabb góllal végleg lezárták a mérkőzést. Ezen a délutánon egy percig sem volt kérdéses, hogy kié lesz a három pont. A vihar- szünettel tarkított mérkőzésen a csabai vasutasokat az égi áldás sem tudta kizökkenteni, egy triplával magabiztosan gyűjtötték be az idénybeli harmadik győzelmüket. A Gyomaendrőd első pontszerzése még várat magára.

2018. 09. 01. Dévaványai SE - Gyomaendrődi FC 7 : 0
G.: -----

Az elmúlt években az osztálykülönbség miatt nem jött létre a szomszédvári derbi. Ezen a mérkőzésen sajnos már az elején látszott, hogy ki fogja győztesen elhagyni a gyepet. A hazaiak magabiztos, meggyőző játékot mutattak, de ekkor még a helyzetek nagy részét kihagyták, csak kettőt tudtak értékesíteni. A második féldőben azonban a hazaiak megnyitották a gólcsapot és ötig meg sem álltak. A mai mérkőzésen nem volt egy súlycsoportban a két csapat, a hazaiak megalázó vereséget mértek a hitüket vesztett vendégekre.

2018. 09. 08. Gyomaendrődi FC - Békésszentandrás HMSE 4 : 4
G.: Kun Cs., Hunya K.(2), Timár K.

A vendégek nagy teherrel a vállukon vállalták a mérkőzést, hiszen a hét közben elvesztették edzőjüket, Varga Lászlót. Az első féldőben ez a tény szinte megbénította vendégeket a hazaiak pedig az eddigi szezon legjobb félidejét produkálták. A jó játék következtében magabiztos kétgólos előnybe kerültek. A szünetben rendezte sorait a Szentandrás és egy teljesen más felfogású csapat kezdte a második féldőt. Sorra alakították ki a helyzeteket, amelyekből fél óra alatt négy gólt szereztek és megfordították az eredményt. Ez aztán kissé könnyelművé tette őket, amit a hazaiak megéreztek és az utolsó percekben szerzett két góllal kiegyenlítették a mérkőzést. Egy nagyon jó első féldő után a másodikban nagyon kellett küzdeni a pontszerzésért.

2018. 09. 15. Sarkadi Kinizsi LE - Gyomaendrődi FC 1 : 1
G.: Kun Cs.

Az eddig hazai pályán hibátlanul teljesítő, a nyáron igen megfiamalodott Kinizsi nem ígérkezett könnyű ellenfélnek. Az első féldőben a hazaiak többet birtokolták a labdát, némi fölényt is kiharcoltak, majd a féldő végén a vezetést is megszerezték. A második féldőben változott a játék képe, a vendégek kerültek fölénybe, ami meghozta számukra az egyenlítést. A küzdelem ezt követően sem csökkent, de a további gólok már elmaradtak. Mindkét csapatnak volt egy-egy féldőnyi jó játéka, így igazságosan megosztottak a pontokon.

Fülöp Zoltán

MOZGÁSKOTTA MÓDSZERREL FEJLESZTI A GYERMEKEKET A GYOMAENDRŐDI KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA

Mintegy félszáz pedagógus ismerkedhetett meg a Mozgáskotta módszerrel szeptember 26-án a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskolában.

A Gyulai Tankerületi Központ az elmúlt évben hirdette meg „jó gyakorlat” programsorozatát, amelynek célja, hogy a tankerület-hoz tartozó mintegy 34 település 86 feladat-ellátási helyén működő egyedi programok, fejlesztő módszerek széles körben megismerhetők legyenek, az intézmények átvehessék egymástól a tapasztalati úton is bizonyított programokat.

A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola nevelői még 2009-ben találkoztak első alkalommal Magyar Gábor pszichológussal és az általa kifejlesztett komplex fejlesztő eszközkészlettel és módszerrel – a Mozgáskottával. Az iskola pedagógusai azóta is használják a testi és értelmi képességeket fejlesztő módszert, sőt nem csak használják, de 2018. szeptember 26-án, egy rendezvény alkalmával adták tovább tudásukat, felhalmozott tapasztalataikat.

A Mozgáskotta módszert Magyar Gábor pszichológus, gyógy-pedagógus és csapata fejlesztette ki. A kisgyermekkor testi és lelki sajátosságaihoz alkalmazkodó, hatékony mozgásfejlesztő eszköz játékos módon erősíti a testi és értelmi képességeket. Az egymás után elhelyezett talajszőnyegek különböző formák, számok és színek találhatóak, mindegyiknek külön rendeltetése van. A módszer gyakorlatában az érzelmek, az ismeretek, a figyelem, a gondolkodás és az emlékezet legalább akkora jelentőséggel bírnak, mint maga a kivitelezés. A Mozgáskotta módszerben használt eszközök természetes anyagból készülnek, színben és formában gazdagok, mindemellett meglepően egyszerűek.

A módszer a nevelő-oktató munka hatékony segítője lehet, a Mozgáskotta készlet segítségével az osztálytermek könnyen átrendezhetők, így a mozgás és a sport percei a nap meghatározó élményévé válhatnak.

A gyomaendrődi iskola tanárai az elmúlt évek alatt megismerték és széles körben – testnevelésórákon, egyéni- és csoportos fejlesztő foglalkozásokon, sportversenyeken – alkalmazzák a Mozgáskotta eszközeit, a módszer elemeit. Az adaptált és továbbfejlesztett program felhasználását Ágostonné Farkas Mária intézményvezető, Hornokné Lapatinszki Gizella és Vaszkán Gabriella, valamint Pántya Sándor és Cs. Nagy Balázs pedagógusok mutatták be a programon résztvevőknek, köztük Teleki-Szávai Krisztina tankerületi igazgatónak.

Gyula, 2018. szeptember 28.

Gyulai Tankerületi Központ

Fényképalbum

➔ Hunya Mátyásné Kovács Mária (1812-1888) az 1880-as években

Gyermekei: Hunya Erzsébet (Tímár Mihályné), Hunya Mária (Farkas Istvánné), Hunya István (felesége Varjú Rozália), Hunya Ilona (Dinya Mihályné), Hunya Terézia (Katona Józsefné), Hunya Veronika (Pajor Ignácné), Hunya Elek (felesége Uhrin Veronika, majd Tímár Brigitta), Hunya Mátyás (felesége Uhrin Katalin)

Hunya Elekné Gergely Tímár Brigitta (1866-1898) gyermekeivel. ➔ A felvétel az édesanya halála előtt két héttel készült 1898 őszén. Ismerősök javasolták a kép elkészítését, hogy legalább ennyi emléke maradjon a gyermekeknek édesanyjukról.

Bal oldalról Hunya Irén (F. Kiss Elekné) és Hunya Brigitta (Dósa Lajosné), jobb oldalról Hunya Ince (felesége Horváth Irén majd Papp Ilona), Tímár Brigitta ölében pedig Hunya Mátyás (felesége Hunya Regina majd Hunya Etelka).

➔ A Hunya család 1943 júliusában. A kép Ince nap alkalmából készült Hunyán, a Templom sori tanya udvarán.

Állós sor (balról jobbra): Hunya Teréz (Tímár Lajosné), Hunya Teréz (Kiszely Lajosné), Kiszely Lajos, D. Tímár Gizella (ifj. Hunya Incéné), ifj. Hunya Ince, Hunya Ilona (Pelyva Imréné), Hunya Katalin (Kalmár Elekné)

Ülő sor (balról jobbra): Papp Ilona (id. Hunya Incéné), Hunya Irma (Szurovecz Vincéné), id. Hunya Ince

A fényképet Hunya András készítette.

A képeket közreadta: Hegedűs Bence

Izès Izek

Október

Fejtettbab paprikás

Fejtett babot enyhén sós vízben puhára főzünk. Apróra vágott vöröshagymát fonnyasztunk, beleteszünk karikára vágott zöldpaprikát. Amikor átsült megszórjuk pirospaprikával, hozzáteszünk karikára vágott paradicsomot és jól összefőzzük. Belekarikázunk virslit, kicsit forraljuk, majd összekeverjük a főtt babbal. Szükség szerint sózzuk, kevés örölt köménnyel ízesítjük. Tejjöfellel tálaljuk.

Seidl Ambrus

FENYŐ FÜRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorosí úton, a vásártér után

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSA-
TORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

Hitelletőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

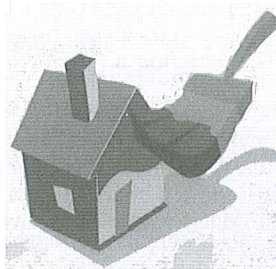
Igény szerint házhoz is megyek! Hétféveken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna

GYOMAENDRÖD, SZENT ISTVÁN. U. 61.

Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

*Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető*

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

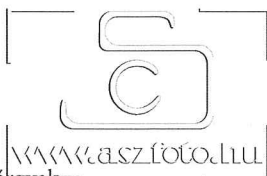
PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőtér beépítése, szigetelése
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sít elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglal rakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (guruló, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

MINDEN AMI FOTÓ

- esküvőfotózás
- rendezvényfotózás
- portré fotók
- baba-mama fotózás
- tabló készítés
- fotóelőhívás
- nagyméretű plakátok készítése
- promóciós és saját képes ajándéktárgyak
- vászonfotók
- reprodukciós felvételek készítése.

Cím:

5500 Gyomaendrőd, Bajcsy-Zsilinszky út 45.

Telefon:

+36 (70) 2212520, Email: info@aszfoto.hu

Weboldal: <http://www.aszfoto.hu>

a képbe zárt pillanat...

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

Híradásunkban csak azokról emlékezzünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FARKAS ANTALNÉ FUTÓ MARGIT gyomaendrődi lakos 2018. július 1-én, 84 éves korában egyházunk szentségeivel megerősítve eltávozott az Örök hazába. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten őrkdjön pihenése felett!

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*
(Juhász Gyula)

FARKAS ISTVÁN volt endrődi tanár, aki Budapesten élt 2018. augusztus 31-én 85 éves korában távozott szerettei köréből. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten őrkdjön pihenése felett!

HANYECZ LIBÓR LÁSZLÓ gyomaendrődi lakos, 82 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják a családtagjai, rokonai, ismerősei. Fogadja be lelkét az örök boldogság!

NAGY JÁNOS hunyai, majd endrődi kovácsmester, aki Debrecenben élt, 2018. áprilisában, 94 éves korában a mennyei hazába költözött. Gyászolják családtagjai, rokonai, ismerősei. Áldás és béke lengjen nyugvó porai felett!

SZABÓ FERENCNÉ KEREKES MÁRIA gyomaendrődi lakos 2018. szeptember 14-én, 81 éves korában távozott szerettei köréből. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Isten adjon neki örök nyugodalmat!

SZUROVECZ MENYHÉRTNÉ VARGA ESZTER volt hunyai lakos, aki Ócsényben

élt 2018. szeptember 6-án, 82 éves korában hazatért a Mennyi Atyához. Gyászolják családtagjai, rokonai, ismerősei. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

VÁRI JÁNOSNÉ GYEBNÁR IRÉN gyomaendrődi lakos 2018. szeptember 18-án, 90 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják a családtagok, rokonok és ismerősök. Áldás és béke lengjen nyugvó porai felett!

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermekparcellájának szabad részein és a Központi temető köztemető melletti parcellájában is új sírhely-sorokat létesítettünk. A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvizes időszakban is lehet koporsós temetést végezni magas fekvése miatt, a Központinak pedig az, hogy a sírhelyek a temető elején találhatóak. A sírhelyváltásról érdeklődni az Endrőd-i Plébánián lehet munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig, vagy telefonon a 66/283-940-es számon, illetve az endrodi.plebana@gmail.com e-mail címen.

Pósa Lajos: A hazáért

Isten, ki szemedet mindig nyitva tartod,
Még a féregtől se fordítod el arcod,
Látod a jövődöt csakúgy, mint a múltat,
Bölcs gondoskodásod soha el nem múlhat,
Nemzetek sorsát intézed egedtől,
Vezeted napfényen, árnyékban keresztül:
Függjön tekinteted a mi szép hazánkon,
Minden porszemére tőled áldás szálljon!

Te tudod legjobban: drága föld ez nekünk,
Minden talpalatját megáztatta vérünk.
Őseink porából fakad itt a fűszál,
Végig a levegőn az ő sóhajuk száll.
Századok keservét hordozza a szellő,
Honfigyász az égen a fekete felhő,
Tisza, Duna, Sajó könnyeinkből támadt –
Ő nagy Isten, áldd meg a mi szép hazánkat!

Hamvaikat őrizd, kik a honért haltak,
Parancsolj, Uram, az égi madaraknak:
Hadd menjenek széjjel, szóljanak mindnyájan
Sírjaikon szerte a magyar hazában.
Adj nekik pihenést, üdvözítő álmot,
Legyen csontjaiknak nyugodalma áldott!
Kegyeletes utód szórja be virággal
S tanuljon a portól századokon által.

Áldd meg, kik javát munkálják a honnak,
Hírnevén, örömen híven fáradoznak!
Gyűjts lelkükben erős, tündöklő világot!
Lehelj a szívükbe olthatatlan lángot!
Hadd mutassa e két égő fákllya fénye:
Hol van a haladás nemzeti ösvénye.
És ha megtalálták: útjokat ne fedd el!
Igazítsd a célhoz szent segedelemmel!

Add, hogy virágozzék békén Magyarországon,
Ragyogja be földjét az arany szabadság.
Hegyei közt boldog népek dala zengjen,
Messze róna síkján sárga kalász rengjen.
Sátoros erdőben szapora vad járjon,
Ízes hal cikázzék gyöngyöző hullámon.
Mesterség, művészet, tudomány fejlődjék,
Szálljon a hazára koszorú, dicsőség!

És ha vész fenyeget, harsona megharsan:
Kardjaink élére szállj zúgó viharban!
Csapj le, mint a villám, ellenség hadára!
Ne érezze sarkát szép hazánk határa!
Szállj, mint eleven tűz, lobogással égve,
Honszerelem gyanánt mindnyájunk szívébe!
Bátoríts, vezérelj tartós diadalra!
Szabadság Istene, vigyázz a magyarra!

Az Aradi vértanúkra és az 1956-os hősökre emlékezzünk e verssel.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 * Felelős: Szabó Zoltánné * Főszerkesztő: Hegedűs Bence * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Vaszkó Mihály u. 1. Tel. +36202164499 varosunk@gmail.com * Alapítók: †Vaszkó András, †Császár Ferenc, Iványi László * Szerkesztők: Cs. Szabó István, Czank Gábor, Farkas Zoltánné, Fülöp Zoltán, Hunya Jolán, Lehóczkiné Timár Irén, dr. Macsári Judit, Polányi Éva, Seidl Ambrus, Soczó Géza, Dr. Szonda István, Várfi András * Műszaki szerkesztő: Iványi László * Lapzártá minden hónap 20. napján * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten a hónap 15. napján *

Technikai munkatárs: Bukva Csilla

* MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: GyomaPress Kft. * <http://www.varosunkujsg.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com szerkesztoseg@varosunkujsg.hu

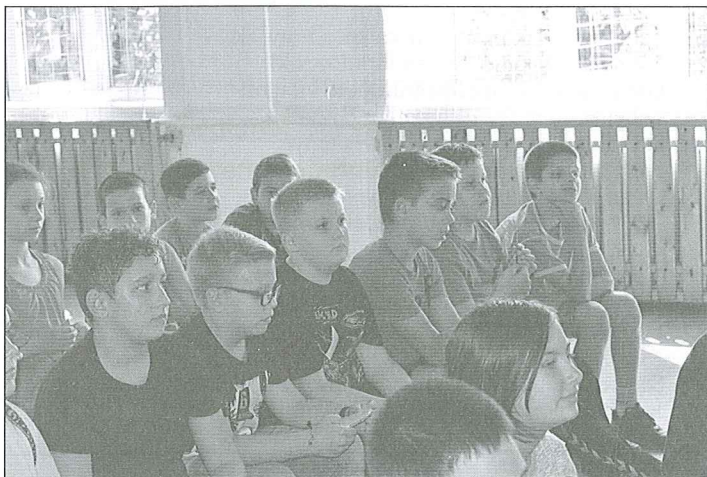
HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Pályaorientációs nap

Szeptember 26-án a Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola három nyolcadik osztálya a Békés megyei kereskedelmi és Iparkamara támogatásával Budapestre, az EUROSILLS BUDAPEST 2018 szakmai Európa Bajnokságra látogatott. A szakmák standjain a tanulók kipróbálhatják tehetségüket, kiállításokat tekinthetnek meg, a Magyar Kézműves Remek pályázat díjazottjaival ismerkedhettek meg. Ugyanezen a napon az ötödik, hatodik és hetedik osztályosok az EFOP – 1.8.5- 17-2017-00072 Egészséges életmódot népszerűsítő programok keretében az évfolyamok osztályai között főzőversenyeket rendeztek. A gyerekek tanáraik, szüleik segítségével egészséges ételeket készítettek. A bírálásban Tímár Attila mesterszakács, szakácsolimpikon is részt vett.

A délután sem telt tétlenül, nagyon érdekes bemutató várta az érdeklődőket, mégpedig: a „Mozgáskotta” összetett mozgás – és személyiségfejlesztő programját ismerhette meg az intézménybe érkező több mint ötven érdeklődő pedagógus, akiknek Ágostonné Farkas Mária igazgató és munkatársai nyújtottak elméleti, gyakorlati segítséget. A Gyulai Tankerületi Központ célul tűzte ki, hogy a fenntartásában működő intézmények „jó gyakorlatainak” bemutatására lehetőséget biztosít. A Kis Bálint Általános Iskolában már több ízben mutatták be a pedagógusok a „Mozgáskotta” módszert, amelyet folyamatosan alkalmaznak.

Bogárháton bemutató

2018. szeptember 12-én, az EFOP 3.3.2-16-2016-00125 pályázati projekt keretében került megvalósításra intézményünkben a Csodabogarak Alapítvány „Muslinca Ica mustot készít” című interaktív mesés előadása.

A kulturális óra átfogó célja a környezettudatos szemlélet kialakítása, az élővilág sokszínűségének bemutatása volt. Az előadás keretében eljátszott mese során, különleges rovarok segítségével ismerhették meg a gyerekek a szüretelés és a mustkészítés fortélyait. A bemutatón résztvevő gyerekek interaktívan, játszva ismerkedhettek meg a rovarok csodálatos világával, érezhették felelősségüket környezetünk megóvásában.

Megyenap

A Békés Megyei Önkormányzat szervezésében 2018. szeptember 1-jén ismét megrendezésre került Békéscsaba főterén, a Szent István téren a Megyenap, melynek jelmondata: „Hagyomány, érték, közösség”. A nagyszabású rendezvény délelőttjén a megye kulturális sokszínűségét ismerhette meg a közönség a német, a román, a roma, a szerb és a szlovák nemzetiség bemutatkozásával. Délután pedig a magyar folklórkincs Békés megyei vonatkozásait csodálhatták meg az idelátogatók. Az a megtiszteltetés érte városunkat, hogy idén a Békés megyei német nemzetiséget Gyomaendrőd képviselhette. A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola német nemzetiségi osztályokba járó tanulói két sváb gyermektánc előadásával szerepeltek a főtér nagy színpadán. Felkészítő tanáraik: Domokos Anikó, Bácsi Kitti és Kovácsné Bácsi Ilona.

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Nyári táborok

Erzsébet napközis tábor

Rögtön a tanév végén kezdtük a táborozást az Erzsébet napközis táborral, amelynek keretében változatos programokat, étkezést biztosítottunk a tanulók részére és a foglalkozásokhoz szükséges eszközöket, anyagokat is megvásároltuk. Két turnusban, 50 fő részvételével valósult meg a pályázatban tervezett program.

Erzsébet tábor Zánkán

Iskolánk az idei évben is pályázott a Zánkai Erzsébet táborra. Augusztus 19-én indultunk útnak 79 tanulóval és 8 pedagógussal. A hosszú utazás után egy csodás hetet töltöttünk a Balaton partján.

Az időjárás is kedvezett, így a fürdözést is egész héten át élvezhettük.

Minden nap zenés tornával indult. A gyerekek szívesen vettek részt a programokon. Kipróbálták az íjászkodást, a trambulinozást, vízi- sorversenyeket és vízi csúszdát. A felsősök a kalandparkban tették próbára a bátorságukat, míg az alsósok a lézercsatában mérték össze az ügyességüket. Az ügyesebbek kézműveskedtek is, itt

szép karkötők és szerencsekövek készültek. A parton a fürdőzés mellett számos egyéb tartalmas program várta még a gyerekeket: szablyavívás, gördeszkázás, a bátrak ligája, strandfoci, röplabda, tenisz, rendőr és tűzoltó bemutató.

Találkozhattak a Langeléta Garabonciásokkal, akik a táborozók vidámságát még tovább tudták fokozni. Különleges ismeretterjesztő foglalkozásokon is részt vettünk: ilyen volt a kutyás bemutató, az öko-előadás, valamint betekintést nyerhettünk a rokkantak mindennapjaiba is. Minden este, a vacsora után indultak az esti programok: koncertek, tábornyitó buli, táncház, éjszakai túra, táborzáró. Ez a tábor mindenkinek sokáig emlékezetes marad.

Megkezdődött az új tanév

A tanévnyitó ünnepségen Farkas Zoltánné bejelentette, hogy augusztus 23-án átvette újabb 5 évre szóló intézményvezetői megbízását majd megköszönte a szülőknek és a tanulóknak a támogatását.

Tájékoztatta a jelenlévőket az iskolában folyó felújítási munkálatokról, amelynek eredményeként a közösségi tereket és a tornatermet korszerűsítik, valamint kialakításra kerül egy nyelvi labor.

Külön köszöntötték az első osztályosokat, akik színes füzetet és az iskola kitűzőjét kapták ajándékba.

Túrúztunk a Körös partján

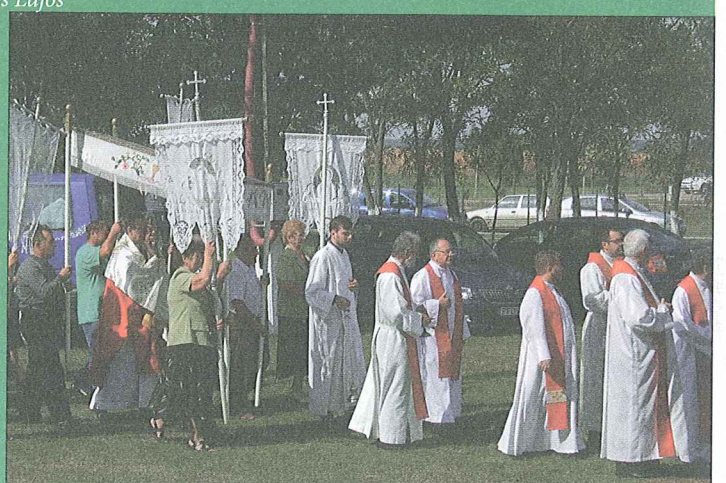
Diákönkormányzatunk első programja minden tanév elején az őszi túra. Ez a nap minden osztálynak jó alkalom egy kellemes sétához a gát mentén, az ártéri területen és a ligetben. Az alsós osztályok közül néhányan a játszótéren töltötték az időt, mások pedig a gyomaendrődi KSI vízi és szabadidő telepén ismerkedtek a kajakozással. A felsős osztályaink izgalmas akadályversenyen mérhették össze tudásukat. Az állomásvezető pedagógusok sport és labdajátékkal, kvíz feladatokkal, növény-és termés felismerő feladatokkal, totóval várták a csapatokat. Élményekkel gazdagodva tértek vissza az iskolába a gyerekek és izgalommal várták a verseny értékelését.

További információk, fotók a honlapon: www.endrodiiskola.hu

Tornyai búcsú, 2018

Fotó: Soós Lajos

FÉSZEK

Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd,
Szabadság tér 6.

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizes szobáinkban. Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

HÍDFŐ étterem

5502 Gyomaendrőd,
Híd fő u. 2.

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált étteremben 160 főig. Korlátlan ételfogyasztás minden nap 11-15 óráig!

Elérhetőség:

Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-30/955-1295

E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu

<http://www.feszekpanzio.hu>

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim!

Őszi ajánlataim:

- Kályhák, kandallók, üstházak, zom. üstök
- Kályhacsövek, szeneskannák
- Műanyagbordók, kannák, műa. rekeszek
- Befűtés üvegek, üvegtetők
- Őszi virághagymák (tulipánok, jácintok, stb.)
- Virágserepek, virágföldek, tápanyagok
- Növényvédőszeres, őszi lemosószeres
- Rágcsálóirtók, csapdák, ragasztók
- Fejszék, balták, fűrészek
- Kéziszerszámok, szegek, csavarok
- Láncfűrészek, fűrészek, sarokcsiszoló
- Munkavédelmi bakancsok, kesztyűk, ruhák, gumicsizmák
- Mécsesek, gyertyák
- Festékek, hígítók, ecsetek, stb.
- Kutya, macska eledel, nyakörvek, pórázok
- Takarófoliák, agroszövet

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ